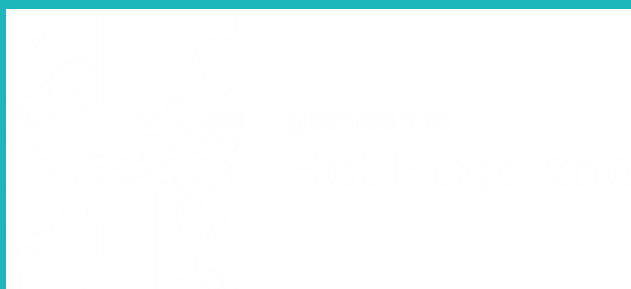

Najaarsnota 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Leeswijzer en Inleiding	3
1. Veiligheid	6
2. Bereikbaarheid	7
3. Economie & Werkgelegenheid	8
4. Leefbaarheid & Voorzieningen	9
5. Sociaal Domein & Voorzieningen	11
6. Ruimtelijke Ordening, Wonen & Duurzaamheid	15
7. Burger & Bestuur	18
8. Bedrijfsvoering	19
9. Algemene Dekkingsmiddelen	21
10. Reservemutaties	23
Mutaties op Kredieten	24
Paragraaf Coronacrisis	27
Paragraaf Grote Projecten	35
Paragraaf Aardbevingen	49
Taakstellingen	49
Bijlagen	50
I. Mutaties Najaarsnota 2021	51
II. Overzicht panden	55

Leeswijzer en Inleiding

Leeswijzer

Dit document is de tweede bestuursrapportage van 2021. Zoals gemeld een rapportage die met name bestaat uit een financiële bijstelling van de begroting 2021.

Na de korte inleiding geven we een korte samenvatting van de uitkomsten van deze nota. Daarna gaan we per programma in op de voorgestelde mutaties. Niet alle mutaties worden toegelicht; we hebben, conform de afspraken, enkel de onderbouwingen opgenomen behorende bij mutaties van € 40.000 of hoger. In de bijlagen is een totaalijst met daarin alle voorgestelde mutaties opgenomen.

In de nota ziet u ook verschillende budgetneutrale mutaties over de programma's heen. Aangezien deze posten geen effect hebben op het saldo van deze nota, lichten we ze in de Inleiding niet toe. Deze mutaties leiden uiteraard wel tot een verschil en verklaring in de betreffende programma's.

De genoemde mutaties kunnen incidenteel of structureel van aard zijn. Alle wijzigingen worden echter incidenteel verwerkt, ook de structurele wijzigingen. Deze laatste zijn namelijk al in de begroting 2022 verwerkt.

Inleiding

Deze Najaarsnota is de tweede bestuursrapportage van dit jaar. Deze nota is geen beleidsinhoudelijke voortgangsrapportage, maar voornamelijk een financiële bijstelling van de budgetten in de aanloop naar de rekening 2021. De voorgestelde mutaties in deze nota bestaan uit verschillende voordelige en nadelige bijstellingen. Per saldo presenteren we een bescheiden positief saldo van bijna € 108 duizend.

Net als in 2020 doen wij u in deze nota geen voorstel voor het overhevelen van incidentele budgetten die in 2022 benodigd zijn voor de uitvoering van de onderliggende werkzaamheden. Wij zullen in het begin van 2022 een separaat voorstel aan u voorleggen met daarin de over te hevelen budgetten naar 2022. Achterliggende reden ligt in de betrouwbaarheid van de voorstellen voor overheveling. Een beoordeling van de overheveling in oktober leidt tot erg veel bijstellingen en correcties bij de vaststelling van de jaarstukken. Dit vinden wij niet wenselijk.

In november is de begroting 2022 vastgesteld met een actualisatie van onze beleidsplannen. In de laatste fase van de opstelling van de begroting is ook reeds gestart met de opstelling van deze najaarsnota. Om te voorkomen dat we de beleidsteksten uit de begroting herhalen en gezien de korte tijd die er zit tussen de begroting en de najaarsnota, is er in de nota P&C uit 2018 voor gekozen de najaarsnota een technisch karakter te geven. Concreet betekent dit dat we ons concentreren op de benodigde bijstellingen van de budgetten in 2021, met een korte toelichting op de achterliggende oorzaken. Dit doen we ook in de aanloop naar de opstelling van de jaarstukken over 2021. Overigens heeft u in de aanloop naar de behandeling van de begroting 2022 reeds een overzicht op hoofdlijnen van de belangrijkste mutaties uit deze nota ontvangen.

In de begroting 2022 zagen we een aantal thema's die een groot effect op het begrotingssaldo hadden. Dat betrof met name de ontwikkelingen in de Jeugdzorg en de areaaluitbreiding in de Eemshaven. Deze ontwikkelingen zien wij uiteraard ook terug in deze najaarsnota.

Uiteraard zijn er ook veel kleinere afwijkingen opgenomen, zoals dat gebruikelijk is in de najaarsnota. In de nota sorteren we immers voor op de jaarstukken van 2021. Budgetafwijkingen die we nu constateren, stellen we zoveel mogelijk bij. Hierdoor zullen de afwijkingen in de jaarstukken beperkter van omvang zijn.

In de onderstaande tabel ziet u een samenvatting van de ontwikkeling van het begrotingssaldo voor het huidige boekjaar:

Ontwikkeling begrotingssaldo 2021	
<i>Bedragen x € 1000,-</i>	
Primitieve begroting	300
Saldo voorjaarsnota	-107
Saldo najaarsnota	108
Saldo na najaarsnota	301

In de bovenstaande tabel ziet u dat het positieve saldo van de primitieve begroting door de mutaties uit de voor- en najaarsnota slechts minimaal is veranderd. Bij de voorjaarsnota zagen we dat tekorten in de WMO en ons WSW bedrijf met name het meerjarig saldo beïnvloedden. Deze tekorten waren opgenomen in het perspectief voor de kaderstelling. Door onder andere gerealiseerde areaaluitbreiding van de WOZ objecten in de Eemshaven en een hogere Algemene Uitkering hebben we deze tekorten in de begroting 2022 kunnen opvangen.

De genoemde effecten, die ook zijn verwerkt in de begroting 2022, zien we ook terug in deze najaarsnota. Deze nota heeft daarmee geen effect op het begrotingssaldo 2022, zoals u die onlangs heeft vastgesteld.

In de onderstaande tabel ziet u de belangrijkste mutaties uit de voorliggende nota:

Samenvatting mutaties najaarsnota		
<i>Bedragen x € 1000,-</i>		
<i>Voordelig:</i>		
OZB niet woningen	1.804	
WMO	136	
Centrumplan	104	
Verkoop kindvoorziening Warffum	127	
Algemene Uitkering	560	
Overige mutaties per saldo	402	
Totaal voordelig		3.133
<i>Nadelig:</i>		
Jeugdzorg	1.467	
Verevening WOZ Alg. Uitkering	348	
Participatie	198	
Minimabeleid	199	
Afval	663	
Begraafrechten	150	
Totaal nadelig		3.025
Saldo najaarsnota		108

Hieronder ziet u een korte toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen. Voor de gedetailleerde toelichting verwijzen wij u naar de verantwoording in de diverse programma's.

OZB niet Woningen

U ziet een meeropbrengst als gevolg van gerealiseerde areaaluitbreiding in de Eemshaven van ca. €1,8 miljoen. Tegenover deze meeropbrengst staat een grotere verevening in de Algemene Uitkering van ca. € 400.000. Per saldo dus een effect van ca. € 1,45 miljoen. Dit is conform hetgeen in de Begroting 2022 is opgenomen.

Jeugdzorg

Op de Jeugdzorg ziet u een uitzetting gepresenteerd. Dit heeft voornamelijk te maken met het (nog) niet realiseren van de in de begroting 2021 opgenomen taakstellingen en volume en prijseffecten gedurende dit jaar. Beide ontwikkelingen kunnen deels worden gedekt uit de bestemmingsreserve Sociaal Domein. Deze is daarmee echter volledig ingezet. Per saldo resteert een effect van ca. € 1,4 miljoen negatief. Met deze ontwikkelingen is in de begroting 2022 rekening gehouden. De taakstellingen zijn daar aangepast en de volume- en prijsstijgingen zijn in de ramingen verwerkt. Dit gepresenteerde saldo heeft derhalve geen effect op de begroting 2022. Overigens wordt er in de septembercirculaire voor 2021 ca. € 167.000 ontvangen in het kader van de Jeugdzorg. Deze middelen zijn opgenomen in de bijstelling van de Algemene Uitkering in deze nota.

Gemeentefonds

Het Gemeentefonds laat een stijging zien. In totaal ca. € 1,079 miljoen. Het grootste deel daarvan heeft echter te maken met de compensatie van het Rijk voor Corona gerelateerde uitgaven en aanvullende SD middelen. In de Coronaparagraaf gaan we dieper in op de ontvangsten en de uitgaven die met de Coronacrisis te maken hebben. Per saldo resteert er een voordeel in deze nota van ca. € 560.000.

Overige mutaties

Er zijn ook verschillende relatief kleinere voordelige en nadelige afwijkingen. Zo is het kindcentrum in Warffum verkocht, is er een positieve afrekening van het regiopark Reitdiepdal en is er een inhuurbudget voor personeel voor een sporthal vervallen. Wij verwijzen u naar de nota voor een uitgebreidere toelichting op deze en andere kleinere mutaties.

Overige ontwikkelingen

Corona Compensatie

Deze najaarsnota bevat ook een paragraaf met betrekking tot de uitgaven en compensatie met betrekking tot de coronacrisis. Via de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO) ontvangen wij een specifieke vergoeding, waarbij de compensatie de kosten één op één dekt. Deze zijn daarom budgetneutraal in de nota verwerkt.

De kosten van de crisis lopen echter door en we kunnen niet overzien waar het gaat eindigen. Wij stellen daarom voor de compensatie die wij via het gemeentefonds ontvangen te reserveren in de bestemmingsreserve 'Compensatie Corona'.

Algemene Reserve

Essentieel onderdeel van de begroting is de paragraaf 'Risicobeheersing en weerstandsvermogen'. Zoals bij de opstelling van de begroting 2022 bleek, is de omvang van de reserves voldoende om de risico's te kunnen opvangen. Er ontstaat iets meer ruimte om eventuele tegenvallers die uit de risico's kunnen voortvloeien op te vangen.

1. Veiligheid

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Toezicht en Handhaving

In het kader van de coronacrisis is een subsidie ontvangen ter dekking van de kosten die gemaakt worden voor het in dienst nemen van, danwel inhuur van werknemers om tijdelijk een deel van de toezicht- en handhavingstaken uit te voeren.

Mutatie: € 165.475 incidenteel (Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 30.500 incidenteel nadeel

Begroting 2021

Bedragen x € 1.000	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	5.091	196	5.287
Baten		165	165
Saldo	5.091	30	5.122

2. Bereikbaarheid

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Binnen dit programma worden geen mutaties voorgesteld groter dan € 40.000.

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 36.250 incidenteel nadeel

Begroting 2021

Bedragen x € 1.000	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	10.430	36	10.466
Baten	392		392
Saldo	10.038	36	10.075

3. Economie & Werkgelegenheid

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Afrekening regiopark Reitdiepdal

Vanuit de eindafrekening regiopark Reitdiepdal is ruim € 92.000 ontvangen. Het project is geïnitieerd om in het gebied rondom het Reitdiep de landbouw te versterken, de recreatieve mogelijkheden te vergroten en het landschap en de cultuurhistorie te herstellen. Hiervoor zijn onder meer verschillende wandelpaden aangelegd, is er een voetveer gerealiseerd, is het Pieterpad verlegd en is de Wetsingerzijk gerestaureerd. Het project is al een aantal jaren oud, maar tot op heden is er nog niet afgerekend. Met deze afrekening is dit project ook financieel afgerond. Er staan geen verplichtingen meer tegenover en daarom komt het bedrag ten gunste van het resultaat.

Mutatie: € 92.456 incidenteel voordeel

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 34.361 incidenteel nadeel (lasten: € 44.110 nadeel, baten: € 9.749 voordeel)

Begroting 2021

Bedragen x € 1.000	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	2.107	44	2.151
Baten	1.136	102	1.239
Saldo	970	-58	912

4. Leefbaarheid & Voorzieningen

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Onderwijsachterstanden beleid 2021

De definitieve beschikking voor het gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid 2021 valt bijna € 51.000 lager uit dan de voorlopige beschikking. Dit wordt budgetneutraal verwerkt in de begroting. Het uitgavenbudget wordt ook met hetzelfde bedrag verlaagd.

Mutatie: € 50.768 (Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Sporthal Uithuizen de Menke

Het beheer van de sporthal De Menke in Uithuizen is verpacht, daarmee kan het budget voor inhuur van het beheer van de sporthal vervallen.

Mutatie: € 73.693 incidenteel voordeel

Coronamiddelen voor lokaal culturele voorzieningen

De culturele sector heeft ook in 2021 voor een groot deel stilgelegen door de lange en ingrijpende lockdown. De coronamiddelen voor lokale culturele voorzieningen vanuit het vijfde pakket maatregelen van het rijk worden ingezet voor een compensatieregeling 2021 vergelijkbaar met de subsidieregeling zoals opgesteld voor 2020.

Mutatie: € 108.000 incidenteel (Wordt gedekt uit de Reserve Corona. Zie ook programma Reservemutaties. Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Verkoop Kindvoorziening Warffum Hummelhoes

Het object aan de Westervalge 18 te Warffum is in 2021 verkocht. Aangezien dit object geen boekwaarde meer had, komt de volledige opbrengst ten gunste van het resultaat.

Mutatie: € 127.000 incidenteel voordeel

Verhuur Binnensport

Door Corona is de verhuur voor de binnensport over het 1e halfjaar 2021 nagenoeg nihil geweest. Deze niet ontvangen verhuur binnensport van het eerste halfjaar 2021 worden gedekt uit de Bestemmingsreserve Corona.

Mutatie: € 80.123 incidenteel (Wordt gedekt uit de Reserve Corona. Zie ook programma Reservemutaties en paragraaf Corona. Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 13.393 incidenteel nadeel (lasten: € 70.993 nadeel, baten: € 57.600 voordeel)

Begroting 2021

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	17.464	55	17.519
Baten	3.758	54	3.812
Saldo	13.707	-1	13.707

5. Sociaal Domein & Voorzieningen

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Subsidies sociaal en cultureelwerk

Als gevolg van de COVID-19 maatregelen hebben veel minder activiteiten plaatsgevonden en zijn initiatiefnemers voorzichtig iets (groots) te organiseren. Het budget kan incidenteel met € 85.000 euro worden verlaagd; er worden geen aanvragen meer verwacht voor 2021.

Mutatie: € 85.000 incidenteel voordeel

Bijdragen Sociaal & Gezondheid

Binnen de bestuurlijke afspraken versterking en perspectief is een bedrag opgenomen voor sociaal en gezondheid van € 10 miljoen voor de periode 2021-2025. Dit bedrag wordt verdeeld over de vijf aardbevingsgemeenten. Voor onze gemeente betekent dit een bijdrage van € 204.150 per jaar (periode 2021-2025). Belangrijk uitgangspunt hierbij is de continuering van de huidige inzet voor sociaal en emotionele ondersteuning door de aardbevingscoaches.

De tafel sociaal en gezondheid is sinds juni 2020 operationeel. De tafel wordt ondersteund door een ambtelijke tafel sociaal en gezondheid. Wij verlenen vanuit het programmateam aardbevingen de algehele ondersteuning van beide tafels (organisatie, coördinatie, afstemming etc.) en ontvangen hiervoor een incidentele bijdrage van € 20.000 in 2021.

Mutatie: € 224.150 (Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Corona steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl

Via de raadsmemo van 31 augustus 2021 zijn voorstellen gedaan om rijksmiddelen uit het corona compensatiepakket IV te besteden aan:

- Taalhuizen (€ 50.000)
Het vergroten van de bekendheid van de taalhuizen en het werven van vrijwilligers. In een taalhuis kun je beter leren lezen en schrijven, maar ook leren hoe je met een computer moet omgaan. Dit zal in samenwerking gaan met Centrum Vrijwilligerswerk Het Hogeland.
- Jongerenwerk (€ 50.000)
Jongerenwerkers krijgen extra steun om overlast door jongeren tegen te gaan. Daarbij kunnen de jongerenwerkers de jongeren ook laten zien wat er allemaal te doen is.
- Thuis kamers (€ 25.000)
Het opstarten en mogelijk maken van thuis kamers. Oudere en kwetsbare inwoners kunnen elkaar in deze thuis kamers ontmoeten.
- OGGz (€ 3.000)
Een betere samenwerking tussen zorgverleners om zorgmijders beter in beeld te krijgen. Zorgmijders zoeken geen hulp bij lichamelijke/geestelijke klachten, omdat ze bang zijn voor de kosten van de zorg.
- Preventie Interventie Team (€ 10.000)
Dit team geeft voorlichting op school over roken, alcohol en gezondheid.

Totale mutatie: € 138.000 incidenteel (Wordt gedekt uit de Reserve Corona. Zie ook programma Reservemutaties. Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Dorpshuizen

De dorpshuizen en jeugdsozen hebben vanaf maart 2020 hun deuren moeten sluiten. Hierdoor hebben ze geen omzet kunnen genereren. De vaste lasten liepen gewoon door. Deze organisaties, die van groot belang zijn voor de dorpen, hebben van de verplichte sluiting veel financiële schade ondervonden en moesten interen op hun (onderhouds)reserves.

Er wordt een incidentele subsidie verstrekt aan de besturen van de dorpshuizen en jeugdsozen die een eigen pand hebben en die zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud om zodoende achterstallig onderhoud te voorkomen.

Mutatie: € 170.000 Incidenteel (Wordt gedekt uit de Reserve Corona. Zie ook programma Reservemutaties. Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Uitkeringen (BUIG)

De definitieve rijksbijdrage voor de BUIG bedraagt € 16,7 miljoen. Ten opzichte van de geactualiseerde begroting valt het budget € 1,16 miljoen lager uit. Dit wordt grotendeels gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarnaast zijn de vorderingen op de debiteuren Soza opnieuw beoordeeld en deels afgewaardeerd.

Mutatie: € 197.793 incidenteel nadeel

BBZ

Voordeel lagere advieskosten inhuur bbz komen ten gunste van de taakstelling bijzondere bijstand. Deze mutatie is al structureel verwerkt in de begroting 2022.

Mutatie: € 50.000 structureel (Zowel lasten als baten; per saldo €0)

TOZO

Voor de specifieke uitkering TOZO (Tijdelijk Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) is in 2021 een voorschot ontvangen van € 2,5 miljoen. Zowel de inkomsten als de uitgaven waren niet geraamd en worden nu opgenomen in de begroting. De uitgaven moeten bij de jaarrekening worden verantwoord. Een eventueel overschot moet worden terugbetaald aan het rijk.

Mutatie: € 2.500.968 incidenteel (Zowel lasten als baten; per saldo €0)

Minimabeleid

Op basis van de evaluatie van de Meedoen pas is besloten deze pas structureel onderdeel te laten zijn van het minimabeleid. Met deze pas kunnen minima gratis reizen met het openbaar vervoer in de daluren in de regio. De pilot liep tot 1 juli 2021. Voor de tweede helft van dit jaar was nog geen budget (€ 148.500). Vanaf 2022 wordt de Meedoen pas betaald uit het Participatiefonds. Daarvoor wordt het bestaan en de invulling van het Participatiefonds herzien. Voor dit fonds wordt voor 2021 een overschrijding verwacht van € 50.000.

Mutatie: € 198.500 incidenteel nadeel

TONK-middelen

In het kader van de TONK (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten) hebben we in 2021 ongeveer € 527.000 ontvangen van het rijk. We verwachten voor dit jaar ongeveer voor € 27.000 aan kosten te moeten maken. Daarom stellen we voor om het restant in te zetten voor enerzijds de OV-pilot (zie voorgaande alinea) en anderszijds om de taakstelling op bijzondere bijstand incidenteel af te ramen. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 247.000 in dit programma. Daarmee is de TONK budgettair neutraal in onze begroting verwerkt.

Mutatie: € 247.000 incidenteel nadelig

Huishoudelijke ondersteuning

In de voorjaarsnota is een bedrag van € 184.000 bijgeraamd omdat in de begroting 2021 met een te lage indexatie van de tarieven rekening was gehouden. Op basis van de huidige cijfers is de verwachting dat de uitgaven uitkomen op 4,8 miljoen. Een voordeel van € 147.000 ten opzichte van de actuele begroting. Het meerjarige effect is reeds verwerkt in de begroting 2022.

Mutatie: € 147.000 incidenteel voordeel

Begeleiding 18+

Op basis van de huidige cijfers is de verwachting dat de uitgaven voor begeleiding uitkomen op € 6,1 miljoen. Er wordt een klein voordeel verwacht op de uitgaven Zorg in Natura (ZIN) en een nadeel van € 136.000 op de PGB- uitgaven. Per saldo is er sprake van een verwacht voordeel van € 86.000. Het meerjarige effect is reeds verwerkt in de begroting 2022.

Mutatie: € 86.000 incidenteel voordeel

Taakstelling WMO en Sociaal Domein (exclusief Jeugd)

De taakstellingen op het Sociaal Domein worden voor 2021 ingevuld door diverse incidentele voordelige budgetcorrecties. De taakstelling wordt derhalve afgeraamd.

Mutatie: € 97.480 incidenteel nadeel (per saldo € 0 door diverse kleine voordelen op andere budgetten)

Taakstelling Jeugd

De taakstelling jeugd wordt niet gerealiseerd in 2021. Als dekking voor dit tekort wordt een bedrag van € 2,4 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Mutatie: € 3.669.815 incidenteel nadeel (wordt voor € 2.435.097 gedekt door de bestemmingsreserve Sociaal Domein. Zie ook programma Reservemutaties)

Jeugdzorg Jeugd

Op basis van de huidige uitgaven jeugdzorg en de primaire begroting 2021 wordt een bedrag bijgeraamd van € 432.000. Deze mutatie is reeds structureel verwerkt in de begroting 2022.

Mutatie: € 432.000 structureel nadeel

Beheersmaatregelen Jeugd

Voor de beheersmaatregelen zijn middelen geraamd om de maatregelen te kunnen realiseren. Deze middelen zijn bestemd voor de algemene voorziening, voor uitbreiding preventie en basisondersteuning

met als doel de zorgkosten omlaag te brengen. Deze algemene voorziening zal echter pas in 2022 worden gerealiseerd. In 2021 kunnen deze middelen daarom vrijvallen.

Mutatie: € 200.000 incidenteel voordeel

Subsidieregeling dorpshuizen, jeugdsozen en jongerenorganisaties Corona

Van de Subsidieregeling tijdelijke financiële ondersteuning dorpshuizen, jeugdsozen en jongerenorganisaties tijdens COVID-19 crisis 2021 is door een aantal organisaties gebruik gemaakt. Toegezegd is het restant toe te laten komen aan de doelgroep. Besloten is het restant bedrag te verdelen over de jeugdsozen en dorpshuizen. Het is bedoeld om in te zetten voor verbetering, verduurzaming of professionalisering en zodoende te komen tot een structureel betere exploitatie. Deze uitgaven worden gedekt door een onttrekking uit de reserve corona, waarin de ontvangen rijksmiddelen voor corona zijn gestort.

Mutatie: € 55.451 incidenteel (Wordt gedekt uit de Reserve Corona. Zie ook programma Reservemutaties. Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 121.188 incidenteel voordeel (lasten: € 127.188 voordeel, baten: € 6.000 nadeel)

Begroting 2021

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	83.982	5.748	89.730
Baten	24.884	1.181	26.065
Saldo	59.098	4.567	63.665

6. Ruimtelijke Ordening, Wonen & Duurzaamheid

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Evaluatie Maatregelen Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) 2021-2025

In het GWRP is de rioolheffing berekend op de geplande beheermaatregelen en het investeringsprogramma. Er is afgesproken dat er jaarlijks een herberekening van de rioolheffing plaats zal vinden tezamen met een evaluatie over de voortgang van de beheerprogramma's en het investeringsprogramma. Door het maatregelenprogramma van het GWRP jaarlijks te evalueren kan de rioolheffing meebewegen met de werkelijke uitgaven en wordt voorkomen dat er een te hoge rioolheffing wordt vastgesteld.

Beheerplannen

Dit jaar is geïnvesteerd in het op orde brengen van het areaal van het (vrijval) rioleringsstelsel en het gemalenbeheer in een beheerprogramma voor het definiëren van maatregelen. Aan de hand van de beheerprogramma's worden meerjarig maatregelplannen opgesteld. De meerjarig beheerprogramma's voor vrijval riolering en rioolgemalen zijn begin 2022 gereed. De uitvoering van de maatregelen uit de beheerprogramma's starten in de loop van 2022. Het geharmoniseerde baggerbeheerplan 2021-2031 is nagenoeg gereed en zal in Q4 2021 het besluitvormingstraject in gaan. Begin 2022 zal een meerjarig baggerbestek in uitvoering gaan. De geraamde budgetten van 2021 voor deze beheerprogramma's blijven beschikbaar voor 2022. Vanaf 2022 lopen wij weer in de pas met de planning van het GWRP.

Investeringsprogramma Klimaatadaptatie en optimalisatie

In het GWRP zijn verschillende maatregelen gepland die betrekking hebben op klimaatadaptatie en het optimaliseren van het rioolstelsel. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in zuiveringskringen en zijn terug te vinden op pag. 31 van het GWRP. Het GWRP laat een overzicht op hoofdlijnen zien van het investeringsprogramma. In onderstaande overzicht zoomen wij in op projectniveau en benoemen wij de projecten die zijn meegenomen in de herberekening van de rioolheffing voor 2022.

Projecten

Dit jaar zijn er een aantal rioleringsprojecten gestart. Zowel in voorbereiding als in uitvoering gaat het om de volgende projecten.

2021

Zuiveringskring Onderdendam:

- Margrietlaan e.o. te Bedum
- Mekelstraat e.o. te Bedum
- Optimaliseren watersysteem te Bedum

Zuiveringskring Wehe den Hoorn:

- Doorgaande wegen Wehe den Hoorn (Mernaweg) en Leens (Valge)

Een aantal projecten lopen door in 2022.

Omdat 2021 een opstartjaar is zien wij dat de geplande uitgaven op projecten binnen de zuiveringskringen niet volledig worden gehaald. Wel zijn verschillende projecten in voorbereiding en is een deel gestart met de uitvoering. Het gevolg is dat alle geplande uitgaven van 2021 later op gang komen en een doorloop hebben naar 2022.

Tevens zijn er projecten die naar voren zijn geschoven waaronder het project “Doorgaande wegen Wehe den Hoorn en Leens”, die stond gepland in 2022 en dit jaar al gereed zal zijn. Bij dit project kan worden vermeld dat er meerkosten zijn voorzien als gevolg van het extra afvoeren van teerhoudend asfalt dat zich boven en in de riolsleuf bevond. Deze meerkosten kunnen worden gedekt uit de beschikbaar gestelde middelen voor de riolering.

Door afstemming op de sloop en nieuwbouw van Wierden en Borgen zal het project 'Kerkstraat e.o. te Wehe den Hoorn', die stond gepland in 2023, al in 2022 in uitvoering gaan.

De opgaven van het GWRP worden integraal afgestemd op andere civieltechnische maatregelen en stedelijke ontwikkelingen. Hierdoor blijft de investeringsplanning van het GWRP een dynamische planning die jaarlijkse geëvalueerd zal worden met de herberekening van de rioolheffing.

Rioolheffing

In een aantal bezwaar- en beroepsprocedure rondom de rioolheffing zijn we in een juridisch traject terechtgekomen dat inmiddels al enige jaren duurt. Het gaat hier om aanslagen rioolheffing in drie van onze voormalige gemeenten. In het verlengde daarvan zijn ook in de jaren van Het Hogeland weer pro forma bezwaren bij ons neergelegd.

Deze procedures brengen veel interne en externe kosten met zich mee. Bovendien gaat het hier om een samenwerkingspartner in onze gemeente. Deze juridische procedures staan een goede samenwerking in de weg. Wij zijn daarom in overleg getreden om te komen tot een minnelijke schikking. Begin november heeft dat geleid tot een vaststellingsovereenkomst, waarbij wij éénmalig een compensatie betalen voor de urenbesteding tot nu toe, waarna alle juridische procedures en pro forma bezwaren worden ingetrokken. Over een deel van het bedrag is bovendien de afspraak gemaakt om dat samen op een maatschappelijk verantwoorde manier te bestemmen. Het bedrag van de schikking wordt ten laste gebracht van de voorziening.

Mutatie: € 320.000 incidenteel (Zowel lasten als baten; per saldo € 0) wordt verrekend met de voorziening rioolheffing

Afval

Met ingang van 2021 zijn wij bij de afvalstoffenheffing over gegaan naar de Diftar methodiek, met als doel de afvalstromen beter te scheiden en het restafval te verminderen. Het lijkt erop dat wij slagen in deze opzet. Wij zien een enorm sterk dalende trend in het aantal kilo's ingezamelde restafval. Als gevolg van een vrij groot variabel tariefdeel, leidt dit in 2021 tot minder inkomsten. Doordat het veelal een verschuiving van de afvalstromen betreft, dalen de inzamel- en verwerkingskosten naar de huidige inzichten niet of nauwelijks. Uiteraard werken deze effecten ook door naar 2022 en zijn ze meegenomen in de begroting 2022.

Mutatie: € 663.000 incidenteel nadeel

Begraafrechten

De realisatie valt dit jaar lager uit dan in 2020. Dit komt met name door veel minder uitgifte van graven. Het aantal begrafenissen is tot nu toe iets lager ten opzichte van 2020. Op 1 juli 2020 is de tarief harmonisatie in werking getreden en dat heeft op zowel de begraafrechten als uitgifte van graven tot grote verschillen geleid. Uitgifte van graven kon voor 1 juli 2020 op ieder moment bij leven plaatsvinden, na deze datum is dat pas mogelijk na overlijden. Veel mensen hebben daarom nog voor 1 juli 2020 graven aangevraagd.

Mutatie: € 150.000 incidenteel nadeel

Centrumplan Bedum

Met de opbrengst van de verkoop van het pand op De Vliet 8 wordt de boekwaarde afgeschreven. De ontwikkelaar DuurzaamWonen levert een bijdrage aan het centrumplan Bedum ter grootte van €104.000. Deze bijdrage was nog niet geraamd.

Mutatie: € 104.000 incidenteel voordeel

Gasfabrieklocatie Bedum

De ontwikkeling en sanering van de Gasfabrieklocatie is nagenoeg afgerond. Dit kan nu ook boekhoudkundig afgewikkeld worden. De geactiveerde gronden kunnen nu afgeboekt worden ten laste van de daarvoor beschikbare bestemmingsreserve.

Mutatie: € 360.000 incidenteel (Wordt gedekt uit de reserve Herstructurering. Zie ook programma Reservemutaties. Zowel lasten als baten; per saldo €0.)

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 35.530 incidenteel voordeel (lasten: € 49.901 nadeel, baten: € 85.431 voordeel)

Begroting 2021

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	19.536	1.878	21.414
Baten	17.190	845	18.035
Saldo	2.346	1.033	3.379

7. Burger & Bestuur

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Binnen dit programma worden geen mutaties voorgesteld groter dan € 40.000.

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 7.000 incidenteel voordeel

Begroting 2021

Bedragen x € 1.000	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	4.366	-7	4.359
Baten	693		693
Saldo	3.673	-7	3.666

8. Bedrijfsvoering

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Monitor voortgang meerjarig onderhoudsplan Vastgoed (MJOP)

Onze gemeente heeft een grote hoeveelheid vastgoed in haar bezit. Het (vernieuwde) meerjarig onderhoudsplan is in 2021 vastgesteld. Hoewel er bij de voorjaarsnota aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld, is dat niet voldoende om het onderhoud conform de onderhoudsplannen over de hele looptijd van het MJOP uit te voeren. Dit kan de eerste jaren worden opgevangen door het inzetten van de reserve Groot Onderhoud Vastgoed.

Het te kort aan financiële middelen heeft voor een deel te maken met het gekozen onderhoudsniveau. Nog niet alle gebouwen zijn op dit gewenste niveau. Daarnaast zien wij gestegen kosten voor onderhoudswerkzaamheden, een nijpend tekort aan tijd en vakmensen bij onze onderhoudsbedrijven en diverse taakstellingen, die hebben geleid tot het weloverwogen uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden die kunnen afwijken van het meerjarig onderhoudsplan. Verder zijn er naast natuurlijke verduurzamingsmomenten ook wettelijke eisen waar rekening mee moet worden gehouden.

Gekeken is naar een breder vlak van aanpak omtrent het onderhouden van gemeentelijk vastgoed. Werkplein Ability heeft het project Noorderhuizen geïntroduceerd waarin het mensen opleidt tot technici. Het bijzondere van dit project is dat het vooral gaat om mensen met een migratie achtergrond en herintreders. Nu het economisch beter gaat in Nederland, groeit de vraag naar vakmensen met kennis over techniek. Omdat ze beschikken over faciliteiten van een technische school is men in samenwerking met het Noorderpoort College een leertraject begonnen. Wij leveren een externe leermeester die projectmatig meeloopt met leerlingen die de uitvoering aanstuurt op locatie. Hiermee kan enigszins een besparing ontstaan op loonkosten en materialen.

In onderstaand tabel is een overzicht opgenomen van de uitgaven van 2021 tot nu toe en de prognose* van de uitgaven voor 2021. In 2021 lijken wij uit te komen met het beschikbare budget.

<i>MJOP (Bedragen x 1.000)</i>	
Geraamd budget onderhoud gebouwen	1.351
Uitgaven tot en met oktober 2021	857
Prognose uitgaven 2021	320
Restant	174

Monitor verkleining vastgoedportefeuille 2021

Om in de toekomst kosten te besparen, hebben we onderzocht op welke manier we op (onderhouds)kosten kunnen besparen. Om die reden is er in het vierde kwartaal van 2020 een lijst opgesteld met eventueel af te stoten vastgoed/locaties.

In het eerste kwartaal van 2021 is er nader onderzoek gedaan naar deze objecten gedaan. Niet alle gebouwen kunnen zonder onderzoek zomaar verkocht of afgestoten worden. Dit geldt voor bijvoorbeeld molens en kerktorens.

Een aantal panden zijn inmiddels gesloopt of staan op de nominatie om gesloopt te worden. Daarnaast zijn panden verkocht, verhuurd of is er recht van opstal op gevestigd. Dit omdat dit strategisch gezien verstandiger is dan verkoop. Een perceel grond in Leens en een hekwerk in Eenrum zijn na nader onderzoek van de te verkopen vastgoed lijst gehaald.

Op dit moment ligt de prioriteit op de verkoop van leegstaande schoolgebouwen. Binnenkort spreken we over de verkoop van vijf leegstaande schoolgebouwen.

In de bijlage hebben wij een overzicht opgenomen van verschillende panden met daarbij de huidige stand van zaken.

Huisvesting De Beurs

Er is een taakstelling opgenomen voor het opzeggen van de huur van De Beurs. Door het afstoten van De Beurs levert dit een besparing op van € 52.000. Hiermee kan de stelpost afgeraamd worden (deze mutatie is ook verwerkt in de begroting 2022).

Mutatie: € 52.000 Incidenteel (Zowel lasten als baten; per saldo € 0. Zie ook programma Algemene dekkingsmiddelen)

Bedrijfsafval gemeente

In verband met de inzameling van het huishoudelijk afval per 1 januari 2021 dient praktische en rechtmatige uitvoering aan de inzameling van bedrijfsafval te worden gegeven. Het betreft afval van de ambtelijke en maatschappelijke huisvesting. Dit afval werd tot voor kort ingezameld in dezelfde route als de huisvuilinzameling van onze inwoners. De kosten van ons eigen bedrijfsafval mogen echter niet worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Dit heeft een kostenverhogend effect voor de betrokken panden. Het nadeel voor 2022 en verder reeds is opgenomen in de begroting 2022. Voor 2021 resteert een nadeel van € 58.000.

Mutatie: € 58.000 structureel nadeel

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 13.750 incidenteel nadeel (lasten: € 52.250 nadeel, baten: € 38.500 voordeel)

Begroting 2021

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	30.442	113	30.555
Baten	394	39	433
Saldo	30.047	74	30.122

9. Algemene Dekkingsmiddelen

Rapportage

Voortgang begroting 2021

Huisvesting de Beurs

Zie programma 8 Bedrijfsvoering.

Mutatie: € 52.000 incidenteel (Zowel lasten als baten; per saldo € 0)

OZB

Voor wat betreft de OZB niet-woningen zien we in de realisatie een positief resultaat. De verwachting is dat we, door ontwikkelingen in het areaal, ca. € 1,8 miljoen extra opbrengst OZB-niet woningen gaan realiseren. De hogere WOZ-waarde voor deze niet-woningen wordt deels verevend in de algemene uitkering, waardoor het netto-effect uitkomt op € 1,45 miljoen structureel. Deze ontwikkeling is ook meegenomen in de begroting 2022.

Mutatie: € 1.804.000 incidenteel voordeel

Algemene uitkering -verevening waarde OZB niet-woningen-

OZB opbrengsten worden voor een deel verevend in de Algemene Uitkering. De hogere WOZ-waarde niet-woningen leidt daardoor tot een nadeel in de berekening van de hoogte van de Algemene Uitkering. Hiermee is ook rekening gehouden bij de berekening van de Algemene Uitkering voor de begroting 2022.

Mutatie: € 348.341 structureel nadeel

Algemene uitkering

De structurele effecten van de septembercirculaire zijn reeds verwerkt in de begroting 2022. De Algemene Uitkering laat echter ook mutaties zien met een effect voor 2021. Enerzijds naar aanleiding van het verschijnen van de septembercirculaire en anderzijds afrekeningen van oude jaren. De mutaties voor 2021 laten zich als volgt specificeren:

- afrekening oude jaren € 50.000 (voordeel)
- mutaties septembercirculaire:
  - Corona middelen € 128.700 voordeel (wordt toegevoegd aan de BR Corona)
  - TONK middelen € 387.637 voordeel (lasten geraamd in programma 5 (aframing taakstelling BBZ + OV-Pilot)
  - Middelen Jeugd t.b.v. bestrijden wachtlijsten € 166.956 voordeel
  - Participatie € 40.678 voordeel (lasten geraamd in programma 5)
  - Integratieuitkering Sociaal Domein € 20.840 nadeel
  - overige mutaties € 404.615 voordeel

Mutatie: € 1.076.390 structureel voordeel

Overige mutaties < €40.000

Een specificatie hiervan is terug te vinden in de bijlage.

Mutatie: € 6.181 incidenteel voordeel (lasten: € 20.000 nadeel, baten: € 26.181 voordeel)

Begroting 2021

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Huidige Begroting	Mutaties Najaarsnota	Nieuwe Begroting
Lasten	325	113	437
Baten	122.932	2.547	125.479
Saldo	-122.608	-2.434	-125.042

10. Reservemutaties

Binnen de programma's is een aantal mutaties opgenomen die ten laste worden gebracht van een bestemmingsreserve. Deze reservemutaties zijn:

Onttrekkingen:

- Bestemmingsreserve Herstructurering € 360.000. De toelichting vindt u in programma 6: Gasfabrieklocatie Bedum.
- Reserve Sociaal Domein € 2.435.097. De toelichting vindt u in programma 5: Taakstelling Jeugd.
- Bestemmingsreserve Corona € 617.447. Dit bestaat uit:
  - € 108.000. Zie Coronamiddelen voor lokaal culturele voorzieningen bij programma 4, Leefbaarheid & Voorzieningen voor de toelichting.
  - € 170.000. Zie dorpshuizen bij programma 5, Sociaal Domein & Voorzieningen voor de toelichting.
  - € 138.000. Zie Corona steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl bij programma 5, Sociaal Domein & Voorzieningen voor de toelichting.
  - € 55.451. Zie Subsidieregeling dorpshuizen, jeugdsozen en jongerenorganisaties Corona bij programma 5, Sociaal Domein & Voorzieningen voor de toelichting.
  - € 80.123. Zie Verhuur Sport bij Programma 4, Leefbaarheid & Voorzieningen voor de toelichting. Zie ook de paragraaf corona.
  - € 23.310 waddenmagazine verder niet toegelicht. Mutatie <€40.000.
  - € 32.563 verhuur binnensport verder niet toegelicht. Mutatie <€40.000.
  - € 10.000 Jeugd aan zet verder niet toegelicht, Mutatie <€40.000.
  - € 10.000 harmonisatie sporttarieven verder niet toegelicht, Mutatie <€40.000.

Toevoegingen:

- Bestemmingsreserve Corona € 128.700. Zie Programma 9 Algemene Dekkingsmiddelen voor de toelichting (middelen septembercirculaire).

Mutaties op Kredieten

In de voorgaande programma's heeft u een weergave gezien van de voorgestelde mutaties op de diverse programma's. Naast deze programma's hebben we uiteraard ook investeringskredieten. De kapitaallasten van deze kredieten landen na investering op de diverse programma's. Op pagina 26 ziet u een overzicht van de voorgestelde mutaties op diverse investeringskredieten. Een korte toelichting op de diverse voorgestelde mutaties ziet u hieronder.

Uitvoering Bederawalda

De werkelijke bijdrage van Wierden & Borgen aan de uitvoering van de werkzaamheden aan de Bederawalda is hoger dan oorspronkelijk begroot. Zie de paragraaf Grote Projecten voor de huidige stand van zaken van dit project.

Mutatie: € 140.185 verhoging baten

Project Hooilandseweg Roodeschool- Oosteinde

Het project Hooilandseweg Roodeschool – Oosteinde dat samen met de provincie Groningen is opgestart, bestaat uit meerder investeringskredieten. Het project is nagenoeg afgerond en op basis van de werkelijke uitgaven en werkelijke ontvangsten zijn de kredieten budgetneutraal zowel naar beneden als naar boven bijgesteld.

Mutatie: Per saldo 0 (verlaging van de baten en lasten met € 170.000)

Vorbereidingskrediet bedrijventerrein Het Aanleg

In het najaar van 2020 heeft uw raad bij de vaststelling van de ontwikkeling Het Aanleg ons college gevraagd de ontwikkeling van een uitbreiding van bedrijventerrein Het Aanleg voor te bereiden. Tevens is hierbij een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000. Inmiddels zijn een stedenbouwkundig plan, bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan opgesteld. Deze zullen op korte termijn in procedure worden gebracht. Wij verwachten in de loop van 2022 u deze plannen ter vaststelling te kunnen aanbieden.

Inmiddels is het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet grotendeels verbruikt. Om niet de vaststelling van het bestemmingsplan en de bijbehorende grondexploitatie te hoeven afwachten, verzoeken wij u het eerdere voorbereidingskrediet met € 50.000 te verhogen tot een bedrag van € 100.000.

Voor de ontwikkeling van de uitbreiding van Het Aanleg wordt in beginsel uitgegaan van een financieel neutrale ontwikkeling. De kosten van dit voorbereidingskrediet zullen ten laste worden gebracht van de op een later moment vast te stellen grondexploitatie.

Investeringsbudget BP Bedrijventerrein Het Aanleg verhogen met € 50.000.

Voor de uitvoering van risicogestuurde infrastructurele maatregelen op de wegen bij Het Aanleg om de verkeersinfrastructuur verkeersveiliger te maken is een specifieke uitkering (E20) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ontvangen ter grootte van € 183.654. Dit betreft een voorschot van een totale toezegging ter grootte van € 313.904. De ontvangst van deze middelen was eerder al geraamd.

Mutatie: € 233.654 verhoging van de lasten

Uitbreiding school Pieterburen

Het budget voor de uitbreiding van de school in Pieterburen bedraagt € 144.000. De bouwkosten zijn geraamd op € 240.843. Dit heeft grotendeels te maken met de forse prijsstijgingen in de bouw. Lauwers en Eems kan € 10.000 bijdragen in de kosten. Er is dus per saldo nog € 86.843 extra krediet nodig.

Mutatie: € 86.843 (verhoging van de lasten met € 96.843 en de baten met € 10.000)

Woonplan Koningin Wilhelminastraat in Uithuizermeeden

Aan de Koningin Wilhelminastraat en de Prinses Beatrixstraat in Uithuizermeeden is door woningstichting Wierden en Borgen een herstructureringsplan gerealiseerd van 10 woningen (na sloop van 16 woningen). Het in 2018 beschikbaar gesteld krediet ad € 133.275 blijkt nu niet voldoende om de kosten van alle werkzaamheden die voor rekening van de gemeente komen (bouw- en woonrijp maken en groenaanplant) te dekken. Voor het aanplanten en herinrichten is een aanvullend bedrag benodigd van € 29.000.

Mutatie: € 29.000 verhoging van de lasten

Aardgasvrij Zuidwolde

Zie de paragraaf Grote projecten voor de toelichting op dit project.

Mutatie: per saldo 0 (verhoging van de baten en lasten met € 4.000.000)

Mutaties Najaarsnota 2021 - Kredieten

+ = verhoging budget; -/- = verlaging budget

omschrijving	Afschr. Termijn	Mutatie 2021			Aflossing	Kapitaallast	Opmerking
		lasten	baten	saldo			
Programma 2 Bereikbaarheid							
Groot onderhoud N363		-208.000					
Provinciale bijdrage Groot onderhoud N363			-208.000				
Herinrichting komtaverse Roodeschool-Oosteinde		56.000					
Provinciale bijdrage herinrichting komtaverse Roodeschool-Oosteinde			56.000				
Fietspad komgrenzen Roodeschool-Oosteind		-72.000					
Provinciale bijdrage Fietspad komgrenzen Roodeschool-Oosteind			-72.000				
Fietsoversteek Tuinbouwweg		54.000					
Provinciale bijdrage Fietsoversteek Tuinbouwweg			54.000				
Subtotaal		-170.000	-170.000	-			
Programma 4 Leefbaarheid & Voorzieningen							
Onderwijshuisvesting: uitbreiding semi permanent Pieterburen		96.843	10.000	86.843		9.987	
Subtotaal		96.843	10.000	86.843			
Programma 6 RO, Wonen & Duurzaamheid							
Uitvoering Bederawalda			140.185			-9.112	
Bedrijventerrein Het Aanleg		233.654				3.505	
Woonplan Wilhelminastraat Uithuizermeeden		29.000				1.160	
Aardgasvrije wijken Zuidwolde proceskosten		560.000					
Aardgasvrije wijken Zuidwolde investering algemeen		3.440.000					
Kapitaaloverdrachten van het Rijk Aardgasvrije wijken Zuidwolde			4.000.000				
Subtotaal		4.262.654	4.140.185	122.469			
TOTAAL		4.189.497	3.980.185	209.312		5.540	

Paragraaf Coronacrisis

In deze paragraaf geven we op verschillende beleidsterreinen een korte weergave van de impact die de coronacrisis heeft op het betreffende werkveld. Aan het einde van deze paragraaf geven we een samenvattend overzicht van de bestedingen uit de bestemmingsreserve Corona, met de stand van deze reserve. Zodoende krijgt u meer inzicht in het totaal van de verschillende maatregelen en de nog beschikbare dekking.

Kerncrisisteam

Sinds maart 2020 is een team van medewerkers actief om de bedrijfsvoering en de daaruit voortvloeiende dienstverlening rondom corona te organiseren. Inmiddels zijn zowel medewerkers als inwoners van Het Hogeland behoorlijk ingespeeld op de nieuwe omstandigheden die langer aanhouden dan verwacht. De wijze waarop zowel medewerkers als inwoners invulling hebben gegeven aan de voortdurend veranderende omstandigheden is bewonderenswaardig. Medewerkers werken thuis tenzij dat niet anders kan. En inwoners kunnen voor vrijwel alle dienstverlening inmiddels weer terecht. Om dat mogelijk te maken werken de collega's aan de balies en bij de buitendiensten op locatie. Net als bij Werkplein Ability zijn er op die locaties werkafspraken gemaakt en extra hygiënemaatregelen getroffen.

Situatie stabiel

Medewerkers die vanuit huis werken, kunnen zich daar over het algemeen goed mee redden. Maar er is wel behoefte aan fysieke afstemming. Voor grotere groepen is dat buitenshuis mogelijk. Binnenshuis streeft de gemeente naar de aanwezigheid van maximaal 30% van de medewerkers op locatie. De periode waarin de helft van alle collega's aanwezig kon zijn heeft dit jaar slechts een maand mogen duren. Na een toename van het aantal besmettingen volgde ook Het Hogeland met een voorzichtiger regime.

Behoeftte aan ontmoeten

Hoewel veel digitaal te organiseren blijkt, voelen collega's de behoefte om elkaar te ontmoeten. Driedimensionaal contact is belangrijk voor de onderlinge verbondenheid. Die is onmisbaar in deze tijd waarin de organisatie bouwt aan integraliteit, samenwerking en nabijheid.

Ondernemersloket

In 2021 zijn tot nu toe diverse ondernemers ondersteund door het ondernemersloket. In een aantal gevallen is extra begeleiding van het Ondernemershuis Noord-Groningen ingezet. Daarnaast is er voor een bedrag ad € 5.164 compensatie voor de liggelden verstrekt aan de "Bruine vloot".

Sociale Zaken (inkomensregelingen, minimabeleid en participatie)

Ondanks de coronacrisis die nog steeds voortduurt heeft de Nederlandse economie zich goed hersteld. De verwachte extra instroom in de bijstand is voornamelijk uitgebleven. Wel is het nog afwachten of de ondernemers die nog steeds gebruik maken van de Tozo-regeling een beroep gaan doen op de reguliere inkomensregelingen per oktober 2021. Dat is de datum dat de Tozo-regeling eindigt. De verwachting is nog steeds dat de ondernemers die het zwaarst getroffen zijn door de crisis ook na deze datum ondersteuning nodig zullen hebben. Dat kan ook zijn in de vorm van een beroep op het Bbz (bijstandsverlening voor zelfstandigen) of schuldhulpverlening bij grote financiële problemen als gevolg van de crisis. Dit kan zorgen voor extra druk op de uitvoering.

Daarnaast blijft het contact met inwoners met een hulp- of uitkeringsbehoefte niet optimaal. Veel dienstverlening vindt nog steeds noodgedwongen op afstand plaats (telefonisch of via beeldbellen) vanwege gebrek aan spreekruimte en de mogelijkheid om coronaproof contact te kunnen hebben. Dit is voor de dienstverlening op het gebied van sociale zaken verre van optimaal. Persoonlijk en fysiek contact blijft nog steeds doorslaggevend bij het zetten van kleine stapjes richting participatie en

uiteindelijk werk. Verminderd contact kan ook leiden tot een verminderd beroep op de minimaregelingen, terwijl hier wel aanspraak op gemaakt kan worden.

Aanvragen Tozo en TONK 2021					
Regeling	Afgewezen	Buiten behandeling	Ingetrokken	Toegekend	Totaal
Tozo 3	11	1	2	78	92
Tozo 4	2	1	1	96	100
Tozo 5	1	0	2	52	55
TONK	0	0	0	13	13
In het jaar 2021 zijn		23 uitkeringen TOZO beëindigd.			
In het jaar 2021 zijn		47 uitkeringen TOZO teruggevorderd tot nu toe.			
Er zijn in totaal 12 kredieten TOZO verstrekt.					
Vanaf 1 oktober 2021 kunnen klanten die TOZO hebben gehad instromen in het Bbz.					

Wmo en Jeugd

Het aantal huisbezoeken en fysieke contacten zijn niet meer gemaximeerd. Wel blijven de basisregels voor huisbezoek vanuit het RIVM gelden.

Er vindt hierdoor een verschuiving plaats van online hulpverlening naar meer fysieke contacten.

In 2021 krijgen de zorgaanbieders geen omzetcompensatie voor misgelopen inkomsten. De zorgaanbieders worden dit jaar wel gecompenseerd voor de te maken meerkosten. De verwachting is dat de compensatie van de meerkosten lager is dan in 2020.

Publiek Vervoer

Net als in de voorgaande perioden, zal de verlenging van de continuïteitsbijdrage over de periode 1 juli 2021 tot 1 januari 2022 niet leiden tot budgetoverschrijding. De hoogte van de ondersteunende maatregelen is inmiddels afgebouwd, waarbij de verwachting is dat in de komende maanden de feitelijke bevoorschotting ook steeds verder zal afnemen door verder herstel van het vervoer. Vanuit de ministeries wordt gesteld dat de kosten verbonden aan de ondersteuning van de vervoerders bestreden moeten worden uit de eigen begroting. Hiermee is in de huidige begroting rekening gehouden.

Peuteropvang

Net als bij de eerste lockdown zijn de ouderbijdragen over de periode van de tweede lockdown van december 2020 tot februari 2021 aan de kinderopvang aanbieders terugbetaald. Zij verrekenen dit met de ouders. De gemeente heeft hiervoor middelen ontvangen van het rijk.

Nationaal programma onderwijs (NPO)

De corona pandemie heeft de kansenongelijkheid in Nederland vergroot. Er zijn leerachterstanden opgetreden en ook staat het mentaal welzijn van kinderen en jongeren onder druk. De overheid heeft een aantal maatregelen getroffen voor herstel van het onderwijs en het verbeteren van het mentale welzijn voor jeugd van 0-23 jaar. Om leerlingen, die het moeilijk hebben door de schoolsluiting/corona, te ondersteunen bij het wegwerken van hun (ontwikkel)vertragingen heeft het demissionaire kabinet het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in het leven geroepen. Voor gemeenten komt er vanuit het NPO een bedrag van 300 miljoen euro beschikbaar (specifieke uitkering, verdeeld over 2,5 jaar).

Wij ontvangen voor deze periode (schooljaar 2021/2022 en 2022/2023) een totaalbedrag van € 687.125. De specifieke uitkering wordt in de periode van augustus 2021 tot en met juli 2023 uitbetaald in maandelijkse termijnen van gelijke omvang. De eerste betaling vindt plaats in december 2021. In deze

maand wordt ook het bedrag voor de maanden augustus, september, oktober en november van het jaar 2021 uitbetaald. Het rijk heeft onlangs een regeling bekend gemaakt waarin de bestedingsdoelen staan omschreven. Met behulp van een werkgroep met deelnemers uit het onderwijs en de kinderopvang wordt er vanaf het najaar 2021 een bestedingsplan uitgewerkt.

Sport

Begin 2021 was het in georganiseerd verband sporten en bewegen niet – dan wel beperkt – mogelijk. De maatregelen hadden hun weerslag op het gebruik en de verhuur van de gemeentelijke sportaccommodaties. Medio mei van dit jaar zijn de maatregelen voor het gebruik van sportaccommodaties verruimd en was het (georganiseerd)sporten, weliswaar onder voorwaarden, weer mogelijk.

De afgelopen periode heeft in belangrijke mate in het teken gestaan van de uitgebreide verantwoording (achteraf) van het ingediende compensatieverzoek derving inkomsten verhuur sportaccommodaties voor de periode Q2/2020. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de beschikking vanwege de, door het Rijk, geduide toepassing van “amateursport-verenigingen”. Niet alle huurders van de gemeentelijke accommodaties vallen immers onder dit criterium.

Eind juli 2021 is een beschikking van het Ministerie van VWS ontvangen dat er over de periode Q4/2020 een tegemoetkoming van € 57.580 vanwege derving inkomsten, uit verhuur sportaccommodaties, wordt uitgekeerd aan onze gemeente. Dit bedrag valt lager uit vanwege aanscherping van de criteria en de verordonneerde sluiting van deze accommodaties.

De in september 2021 aangekondigde versoepeling van de Covid-19 maatregelen in algemene zin wordt door de huurder/gebruikers van kantines op (gemeentelijke) sportaccommodaties niet als een verruiming ervaren. Uitvoering van de handhaving/controle bij een continue en grote wisseling van de inloop (van sporters/vrijwilligers/publiek) blijkt in de praktijk lastig uit te voeren. Dit had een (kleine) bijstelling van de maatregelen tot gevolg.

Harmonisatie van de huurtarieven van gemeentelijke buitensportaccommodaties

De harmonisatie van de tarieven voor de verhuur van gemeentelijke sportaccommodaties is dit jaar voorbereid en ingevoerd. De besluiten zijn aan de betrokken gebruikers/huurder kenbaar gemaakt. Met ingang van het seizoen 2021/2022 (augustus) worden de geharmoniseerde tarieven in rekening gebracht. De verenigingen die nadeel ondervinden van de deze harmonisatie worden twee seizoenen volledig gecompenseerd voor de hogere sporttarieven. Op basis van de huidige inzichten zal de compensatie circa € 10.000 voor 2021 bedragen. Deze compensatie wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Corona.

Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden (SPUK-IJZ)

Vanwege de coronamaatregelen was het eerste half jaar 2021 voor zwembaden in onze gemeente economisch niet rendabel. Net als in 2020, heeft het Ministerie van Volksgezondheid en Sport voor het eerste half jaar van 2021 financiële middelen beschikbaar gesteld in een vorm van een subsidie. Gemeenten zijn de aangewezen partij om deze subsidieaanvraag in te dienen. De subsidie bedraagt maximaal het exploitatietekort. Het exploitatietekort is vastgesteld op basis van voorlopige cijfers.

Op basis hiervan hebben wij voor de zwembaden De Hoge Vier (Winsum) en De Marne (Leens) de SPUK-IJZ aanvraag ingediend. De aanvraag bedraagt respectievelijk € 15.201 en € 7.209. Voor de overige zwembaden was het exploitatieoverzicht positief over het eerste halfjaar 2021.

Dorpshuizen en Jeugdsozen

Als gevolg van de corona-maatregelen hebben de dorpshuizen en jeugdsozen hun deuren moeten sluiten. Hierdoor zijn zij opbrengsten van verhuur, activiteiten en consumpties misgelopen. Om deze dorpshuizen en jeugdsozen te ondersteunen is van 1-7-2020 tot 1-7-2021 de “Subsidieregeling tijdelijke

financiële ondersteuning dorpshuizen, jeugdsozen en jongerenorganisaties tijdens COVID-19 crisis 2020" van kracht geweest. Dorpshuizen en jeugdsozen met liquiditeitsproblemen konden hierdoor hun vaste lasten blijven doorbetalen. Diverse jeugdsozen en dorpshuizen hebben van deze regeling gebruik gemaakt. Inmiddels kunnen de dorpshuizen en jeugdsozen hun activiteiten weer oppakken. Van de overgebleven middelen ad € 36.813 is voorgesteld om dit eveneens aan deze doelgroep te besteden. Alle 20 jeugdsozen en 30 dorpshuizen ontvangen € 735 voor een structureel betere exploitatie. Het kan gebruikt worden voor verbetering, verduurzaming en professionalisering.

De vaste lasten liepen in de periode dat de dorpshuizen en jeugdsozen hun deuren moesten sluiten gewoon door. Als gevolg hiervan hebben de dorpshuizen en jeugdsozen hun reserves moeten aanspreken. Reserves die gespaard zijn om te kunnen voorzien in het onderhoud van hun pand. Het inkrimpen van de reserves heeft als consequentie dat er onvoldoende financiën zijn om hun pand goed te blijven onderhouden. Het nu niet goed kunnen onderhouden van panden, leidt op midden en lange termijn tot grotere kosten in het onderhoud. Daarom wordt voorgesteld om per jeugdsoos en dorpshuis met een eigen pand een bedrag van € 5.000 te verstrekken voor het onderhoud van hun panden. Hiervoor is er een limitatieve lijst opgesteld van die 28 dorpshuizen en 1 jeugdsoos die een pand in eigendom hebben en zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud. Een aantal dorpen is bezig om een dorpshuis te realiseren of te kopen van de gemeente. Dat zal gaan om ongeveer 5 panden. Het totaalbedrag komt daarmee uit op € 170.000, dat gedekt zal worden uit de bestemmingsreserve corona.

Cultuur

Wij hebben in het voorjaar 2021 de Subsidieregeling 'Tijdelijke financiële ondersteuning culturele organisaties en amateurkunstverenigingen gemeente Het Hogeland tijdens COVID-19 crisis 2020' opengesteld. Met deze regeling komen we culturele organisaties tegemoet die als gevolg van Covid-19-maatregelen een exploitatietekort hebben over het jaar 2020. Hiervoor heeft uw raad € 100.000 beschikbaar gesteld vanuit de door het Rijk ontvangen middelen voor dit doel.

Daarnaast heeft u in 2021 € 161.000 beschikbaar gesteld voor vernieuwende activiteiten die de culturele infrastructuur versterken. Deze activiteiten/projecten worden door de culturele sector ingediend en is bedoeld om de culturele sector weer op te kunnen laten starten/een impuls te geven aan cultuur in het Hogeland. Deze regeling loopt tot 1 januari 2023.

Ook dit jaar hebben wij rijksmiddelen ontvangen voor de lokale culturele infrastructuur. Deze middelen stellen we in 2022 beschikbaar voor een subsidieregeling 'Tijdelijke financiële ondersteuning culturele organisaties en amateurkunstverenigingen gemeente Het Hogeland tijdens COVID-19 crisis 2021'.

Tevens verwachten wij het budget voor de Subsidieregeling 'Versterking cultuursector gemeente Het Hogeland 2021-2022' op te hogen met de resterende middelen 2021 die ontvangen zijn van het Rijk voor de lokale culturele infrastructuur.

Regeling	Beschikbaar bedrag	Uitgegeven / beschikbaar gesteld (sept. 2021)	Verwachtingen
Compensatieregeling 2020	€ 100.000	€ 54.173	- Er wordt nog een grote aanvraag verwacht - Restant wordt overgeheveld naar versterkingsregeling
Versterkingsregeling 2021-2022	€ 161.000	€ 70.400	- Verwachting is dat het gehele bedrag wordt uitgegeven - Regeling loopt tot januari 2023

Vijfde compensatie-regeling 2021 – septembercirculaire	€ 108.435*		<ul style="list-style-type: none"> - Vanwege langere lockdown periode in 2021, worden er meer en grotere aanvragen verwacht dan in 2020 - Provincie heeft in 2020 instellingen waar zij een subsidierelatie mee hebben gecompenseerd en 50% compensatie verleend aan 2 organisaties. Provincie onderzoekt momenteel de mogelijkheden om dit jaar de alleen door hen gesubsidieerde instellingen te compenseren (de 3 grotere musea in onze gemeente)
--	------------	--	--

* Dit bedrag moet nog beschikbaar worden gesteld bij deze Najaarsnota.

Subsidies

Door de coronacrisis zijn er minder subsidieaanvragen binnengekomen voor activiteiten en evenementen in 2021. Mooi om te zien dat er creatief nagedacht wordt en dat er toch nog een aantal alternatieve evenementen georganiseerd worden. Vanwege de onzekerheid over de geldende maatregelen op het moment van de activiteit of het evenement, wordt subsidie toegekend, maar pas uitbetaald zodra zeker is dat de activiteit/ het evenement echt door kan gaan. Doordat er in 2021 minder subsidie is aangevraagd dan voorgaande jaren, zullen niet alle subsidiebudgetten volledig worden benut.

Er zijn in 2021 diverse subsidieregelingen voor inkomensderving als gevolg van COVID-19 maatregelen opgezet. De gelden hiervoor zijn door het Rijk beschikbaar gesteld.

VTH

De pandemie had in 2021 de nodige impact op het team VTH. Collega's die normaal vergunningen APV verleenden, hadden op het hoogtepunt van de maatregelen de handen vol aan het beantwoorden van vragen van inwoners en bedrijven. Die vragen richtten zich vaak op initiatieven voor activiteiten en evenementen en vroegen om een eenduidige en nauwkeurige interpretatie van de Tijdelijke Wet Covid. Ook was het geregeld moeilijk voor vraagstellers een negatief antwoord te accepteren. In de laatste maanden combineren zij deze werkzaamheden met hun eigenlijke werk, dat weer langzaam op gang komt.

Er is extra juridische capaciteit ingehuurd vanuit het algemene steunbudget dat we voor corona ontvingen van het rijk.

Ook wordt van een rijksregeling gebruik gemaakt om de naleving van de Tijdelijke Wet Covid buiten te monitoren en zonodig bij te sturen. Tot 1 oktober, de einddatum van deze regelingen zijn 2 gastheren vanuit deze regeling tijdelijk in dienst konden worden genomen.

Een ander effect van de pandemie is mogelijk het grote aantal vergunningaanvragen voor aan- en uitbouwen en bijgebouwen. Mogelijk wordt dit daarnaast veroorzaakt door de krappe woningmarkt. Dit heeft effecten aan de inkomstenkant tot gevolg. De legesinkomsten zijn voor het lopende jaar dan ook al hoger geraamd dan eerder het geval was.

Financiën

Wij zien nauwelijks verzoeken voor een betalingsregeling of betalingsachterstanden, waarbij corona als reden wordt opgegeven. In twee gevallen hebben wij met deze reden een betalingsregeling getroffen.

HRM

Medewerkers hebben ook in het afgelopen jaar veel thuis gewerkt. Er is aandacht besteed aan het belang van een goede en gezonde werkplek. Op Roemte is verschillende keren aandacht besteed aan dit thema en er is een workshop "ergonomie thuis" gegeven. Medewerkers kregen ook de mogelijkheid gebruik te maken van een consult met de ergonomist welke de thuiswerkplek zo nodig heeft bezocht. Op

zijn advies zijn veel thuiswerkplekken ingericht met (hoog-laag) bureaus, bureaustoelen en andere middelen die nodig bleken om de werkplek gezond en veilig in te richten.

In 2021 is ook het programma “Vitaal blij(ven)! werken” gestart. Een programma dat bestaat uit activiteiten op het gebied van vitaliteit en werkplezier. Ook vanuit dit programma is aandacht voor het effect van corona op de vitaliteit van onze medewerkers.

Ondanks corona zagen we in 2021 het ziekteverzuim onder onze medewerkers verder dalen. Het verzuim onder onze ambtenaren is zelfs lager dan het landelijk gemiddelde verzuim onder gemeenteambtenaren.

Medio zomer, toen de regels rondom corona versoepelden is gezocht naar mogelijkheden om, waar nodig, medewerkers de mogelijkheid te geven elkaar weer te ontmoeten. De eigen ruimtes waren hiervoor echter vaak te klein. Daarom zijn geregeld extern ruimtes gehuurd die wel voldeden aan de kaders. Op dit moment wordt gewerkt aan een notitie hybride werken. Wij kijken hoe we dat goed kunnen vormgeven en wat is daar voor nodig is.

Automatisering

In verband met de coronacrisis hebben we de raadszaal vorig jaar omgebouwd voor digitale raadsvergaderingen. In de loop van dit jaar hebben we de raadszaal omgebouwd/aangepast in verband met de 1,5 meter afstandsnorm. Zowel qua meubilair als techniek (instelling camera's voor de webcast en het geluid). Onlangs, na het loslaten van de 1,5 meter afstandsnorm, is de raadszaal opnieuw aangepakt en weer in oude luister hersteld. Waarvoor ook de 'techniek' in de zaal opnieuw is aangepast. We hebben daarvoor een beroep moeten doen op externe ondersteuning/deskundigheid.

Coronapakket IV

Vanuit het coronapakket IV is voorgesteld om aan de onderstaande onderwerpen de ontvangen corona middelen van het rijk te gaan besteden:

- Het opstarten en mogelijk maken van thuishamers kost € 25.000. Oudere en kwetsbare inwoners kunnen elkaar in deze thuishamers ontmoeten.
- Om zorgmijders beter in beeld te krijgen, willen we betere samenwerking tussen zorgverleners mogelijk maken. Zorgmijders zoeken geen hulp bij lichamelijke/geestelijke klachten, omdat dat ze bang zijn voor de kosten van zorg. De bijdrage aan de OGGz is hiervoor op € 3.000 geraamd.
- Jongerenwerkers krijgen extra financiële steun van € 50.000 om overlast door jongeren tegen te gaan. Daarbij kunnen de jongerenwerkers de jongeren ook laten zien wat er allemaal te doen is.
- Er gaat ook extra geld naar het Preventie Interventie Team (€10.000). Dit team geeft op scholen voorlichting over roken, alcohol en gezondheid.
- Wij willen meer vrijwilligers voor de Taalhuizen werven. Ook moeten de Taalhuizen beter bekend worden bij inwoners. In een taalhuis kun je beter leren lezen en schrijven, maar ook leren hoe je met een computer moet omgaan. Dit zal in samenwerking gaan met Centrum Vrijwilligerswerk Het Hogeland. Hiervoor is € 50.000 geraamd.

Overige claims

Uiteraard maken wij ook diverse coronagerelateerde kosten voor bedrijfsvoering en met name in het sociaal domein. Dit betreft veelal kleinere posten waarvan we de uiteindelijke omvang definitief bepalen bij de jaarrekening. Voor het beeld van de stand van de reserve hebben we hiervoor € 80.000 meegenomen in het overzicht. Bij de jaarrekening zult u worden geïnformeerd over de definitieve onttrekking.

Septembercirculaire 2021

Ook bij de septembercirculaire hebben we compenserende middelen in het kader van de coronacrisis ontvangen. Het coronapakket V. Voor het jaar 2021 ontvangen we de onderstaande bedragen.

2021

Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	387.637
Buurt- en dorpshuizen	21.360
Lokale cultuur	<u>108.435</u>
Totaal	517.432

Het kabinet hevelt de € 60 miljoen dat gereserveerd was voor de lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen over naar het gemeentefonds ter compensatie van de extra uitgaven. In deze circulaire wordt het bedrag definitief verdeeld. Voor ons € 21.360.

Tevens is in dit steun- en herstelpakket medegedeeld dat het beschikbare budget van de TONK is verdubbeld om gemeenten meer ruimte te geven in de uitvoering van de TONK. Onze gemeente ontvangt € 387.637 aan TONK middelen.

Daarnaast heeft het kabinet voor het derde kwartaal 2021 € 51,5 miljoen gereserveerd voor de regionale en lokale cultuur.

Overig

Het rijk heeft aangegeven dat per 1 oktober 2021 er een einde is gekomen aan een aantal steunmaatregelen. (Zelfstandig) ondernemers, werknemers en werkzoekenden kunnen een beroep doen op andere ondersteuning, zoals:

- advies over ondernemen;
- begeleiding naar ander werk;
- hulp bij terugbetalen financiële steun of (dreigende) schulden.

Wij zullen de Rijkscompensatie dan uiteraard ook niet meer verstrekken. Er zijn nog wel een aantal compensatiemaatregelen die op basis van oude regeling doorlopen na 1 oktober 2021.

In onderstaand overzicht ziet u de stand van zaken met betrekking tot de bestemmingsreserve 'Corona':

Saldo Bestemmingsreserve Corona per 1-1-2021		903.716
Onttrekkingen		
Tweede Kamerverkiezingen 2022	196.495	
Tijdelijke compensatieregeling culturele organisaties	261.000	
VJN Gemeentelijk schuldenbeleid	95.000	
NJN Subsidie dorpshuizen & jeugdsozen	170.000	
NJN Subsidiereg.tijd.fin.onderst. dorpshuizen & jeugdsozen	55.451	
NJN Lokale culturele voorzieningen	108.000	
NJN Thuis kamers	25.000	
NJN OGGz	3.000	
NJN Jongerenwerk	50.000	
NJN Preventie Interventie Team	10.000	
NJN Taalhuizen	50.000	
NJN Waddenmagazine	23.310	
NJN Verhuur binnensport 2020	32.563	
NJN Verhuur binnensport 2021	80.123	
NJN Jeugd aan Zet	10.000	
NJN Compensatie harmonisatie sporttarieven	10.000	

Overige mutaties (wordt definitief bepaald bij de rekening)	80.000	
<i>Subtotaal onttrekkingen</i>		1.259.942
Toevoegingen		
Meicirculaire 2021	1.189.834	
Septembercirculaire 2021	128.700	
<i>Subtotaal toevoegingen</i>		1.318.534
Saldo Bestemmingsreserve Corona NJN 2021		962.308

Paragraaf Grote Projecten

In deze paragraaf geven wij een korte weergave van de grotere projecten, zoals wij met u hebben afgesproken. Daarbij geven we per project eerst een korte inhoudelijke stand van zaken, waarna wij per project afsluiten met een financieel overzicht met een weergave van de (verwachte) uitputting van de beschikbare budgetten. Hierbij merken we op dat de weergegeven prognose een weergave is van de nu bekende verwachte uitgaven. Dat betekent dat het weergegeven restant niet per definitie een overschot is van het budget, maar een resterende dekking voor nog niet geplande uitgaven. Wanneer er geen mutatie wordt voorgesteld dan denken we uit te komen met het budget.

Kortsluiting Winsum

Inleiding

De leefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrum van Winsum staan zwaar onder druk door doorgaand (vracht)verkeer over de Onderdendamsterweg. In de Structuurvisie Winsum 2025 is daarom de wens opgenomen om een kortsluitverbinding te realiseren tussen de Onderdendamsterweg en de N361 met een tunnel onder het spoor door. Bij de herinrichting van het centrum van Winsum is reeds geanticipeerd op de aanleg van de kortsluitverbinding: dit deel van de Onderdendamsterweg is autoluw en als verblijfsgebied ingericht. In 2016 is de kortsluitverbinding opgenomen in het rompakkoord tussen de toenmalige gemeente Winsum en de provincie Groningen. In het kader van het rompakkoord draagt de provincie Groningen € 5,7 miljoen bij aan de realisatie van dit project. De totale kostenraming is € 8,3 miljoen.

Wat hebben we gedaan tot en met najaar 2021?

Na een jarenlange periode van voorbereidingen en juridische procedures kon begin 2021 eindelijk gestart worden met de aanbestedingen en de uitvoering. De aanbestedingen van alle drie onderdelen van het project zijn inmiddels afgerond: de weg, het verkeersplein en de spoortunnel. Deze aanbestedingen kenden een gunstig verloop, waardoor de financiële risico's van het project nu geminimaliseerd zijn. Medio 2021 is de uitvoering van start gegaan. De bouwweg is aangelegd en de herinrichting van de Onderdendamsterweg is afgerond.

Wat gaan we doen in 2022?

ProRail start begin 2022 met de bouw van een spoortunnel onder de spoorlijn Groningen-Eemshaven. Medio 2022 gaat de provincie Groningen het verkeersplein aanleggen waarmee de nieuwe weg wordt aangesloten op de N361. Zodra de spoortunnel en het verkeersplein gereed zijn wordt de bouwweg geasfalteerd. Daarna moeten nog afrondende werkzaamheden uitgevoerd worden, zoals aanplant van bomen, aanleg van een helofytenfilter, etc. Ondanks de vertraging door de juridische procedures is de verwachting nog steeds dat de nieuwe weg begin 2023 open kan voor verkeer.

Financiële stand van zaken

Op dit moment is € 1,3 miljoen uitgegeven binnen dit project. Daarnaast is er voor € 4,8 miljoen aan verplichtingen.

Uitgaven						Inkomsten	
Kortsluiting bedragen x € 1.000	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Algemene kosten	778	599		150	29	0	0
Onderdoorgang	4.683	533	3.155	750	245	0	0
Weg	674	135	495	100	-56	0	0
Verkeersplein	401	17	365	37	-18	0	0
Financiële buffer	1.764	0	791		973	0	0
Bijdrage provincie	0	0			0	5.700	4.500
Totaal	8.300	1.284	4.806	1.037	1.173	5.700	4.500

Spoorwegveiligheid

Er is een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 4.199.000. Hiertegenover staat een geraamde bijdrage van de provincie Groningen van € 2.000.000 en een bijdrage van ProRail van € 949.000. Onze bijdrage bedraagt daarmee op ramingsbasis € 1.250.000.

Het project zal naar verwachting in 2021 kunnen worden afgerond. De werkelijke kosten bedragen op dit moment € 4.189.000. We verwachten nog kosten te maken tot een bedrag van € 10.000.

Een deel van de provinciale bijdrage (20%, zijnde € 400.000) wordt ontvangen na afronding van het project (indien de kosten conform de voorwaarden zijn besteed). Hiermee komen we precies op het geraamde bedrag uit.

Uitgaven						Inkomsten	
Spoorwegveiligheid bedragen x € 1.000	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Kosten overgangen/procesman.	4.199	4.189		10	0	0	0
Bijdrage ProRail	0	0			0	949	949
Bijdrage Provincie	0	0			0	2.000	1.600
Totaal	4.199	4.189		10	0	2.949	2.549

Tweede Ontsluiting Lauwersoog

In 2022 worden de voorbereidingen voor de dijkversterking van Lauwersoog tot en met de hoek van de Westpolder afgerond. Voor de voorbereiding zijn middelen beschikbaar van € 65.000.

In 2023 starten de werkzaamheden voor de dijkversterking. De 2^e ontsluitingsweg is een van de koppelprojecten. Deze gemeentelijke weg is begroot op € 957.000.

Het geheel van de werkzaamheden aan de dijk en de 2^e ontsluitingsweg zijn naar verwachting in 2025 afgerond. De werkzaamheden aan de weg zijn meegenomen in het ontwerp en de uitvoering van de dijkverzwaring. Hiervoor heeft uw raad onlangs een krediet beschikbaar gesteld.

Uitgaven						Inkomsten	
Tweede ontsluiting bedragen x € 1.000	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Vorbereidingskosten	65	37			28	0	0
Uitvoeringskosten	957	0			957	0	0
Totaal	1.022	37	0	0	985	0	0

Herinrichting Wehe-den Hoorn, Leens en Ulrum

Het project herinrichting doorgaande route Wehe-den Hoorn, Leens en Ulrum is al een lang lopend project. Voormalig gemeente De Marne heeft in 2018 opdracht gegeven aan een ingenieursbureau om in overleg per dorp met een klankbordgroep bestaande uit diverse stakeholders een concept te maken voor de nieuwe inrichting. Het ontwerp is mede gebaseerd op de visie van de provincie, dat geen landbouwverkeer toegestaan wordt op de N361 en dat dit verkeer dan ook op een zo veilig mogelijke manier gebruik moet maken van de doorgaande route door de dorpen.

Om uitvoering te kunnen geven aan het ontwerp heeft de provincie aangegeven een bedrag van €1.126.500 te willen bijdragen. Zijnde 50% van de geraamde kosten van de herinrichting, daarbij aangevend dat dit een gemaximaliseerd bedrag is. Uit onderzoek is gebleken dat er in de dorpen Leens

en Wehe ook rioleringswerkzaamheden nodig zijn. Door deze gelijktijdig uit te voeren wordt “werk met werk” gemaakt.

Het werk is in maart 2021 in twee delen aanbesteed en wordt dan ook uitgevoerd door twee aannemers die afgelopen juni gestart zijn. Hoewel de aannemers iets achter liggen op de planning is nog steeds de verwachting dat de opleverdatum van half december 2021 wordt gehaald. Afhankelijk van de omstandigheden kan het zijn dat de relatief geringe werkzaamheden in Ulrum, in het voorjaar 2022 worden uitgevoerd.

In Wehe-den Hoorn is teer houdend puin aangetroffen die in de voorbereiding van de werkzaamheden niet was voorzien. Deze laag bevond zich vlak boven het bestaande riool. De meerkosten bedragen € 425.000. De meerkosten worden opgevangen binnen het project en de beschikbaar gestelde middelen voor riolering.

Herinrichting Wehe den Hoorn, Leens en Ulrum bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
De Wierde Leens	325	83	0	0	242	0	0
Kosten wegen	1.532	72	0	0	1.460	0	0
Rioleringskosten	456	342	0	0	114	0	0
Bijdrage provincie	0	56	0	0	-56	1.126	0
Herinrichting Landbouwverkeer	100	100	0	0	0	100	100
Totaal	2.413	653	0	0	1.760	1.226	100

Centrumplannen

Er wordt gewerkt aan het programma Centrumplannen voor het versterken van de centra in de plaatsen Winsum, Uithuizen, Bedum en Uithuizermeeden (en naar verwachting vanaf 2022 ook in Leens). Dit programma en de daaronder vallende projecten hebben als doel om door een goed voorzieningenniveau een aantrekkelijk en vitaal centrumgebied te bieden en hierdoor bij te dragen aan de algemene leefbaarheid.

Totaal Centrumplannen bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtingen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
Bedum	6.914	1.764	485	5.014	-349	2.440	985
Winsum	5.440	1.853	651	1.366	1.570	3.440	765
Uithuizen	14.565	6.317	322	1.425	6.502	8.773	3.121
Uithuizermeeden	2.800	438	444	452	1.466	2.500	236
Proceskosten	1.560	592	186	568	214	1.560	425
Totaal	31.279	10.964	2.087	8.826	9.402	18.714	5.531

Uit het Nationaal Programma Groningen (hierna te noemen: NPG) is € 11,6 miljoen beschikbaar gekomen om een “plus” te zetten op de realisatie van de centrumplannen in Bedum, Winsum, Uithuizen en Uithuizermeeden. Inmiddels is door NPG aanvullend voor Leens een bedrag toegezegd. Deze extra middelen worden besteed aan aanvullende projectonderdelen in deze centra, waarvoor binnen de vroegere gemeenten nog gemaakte plannen geen financiële ruimte aanwezig was.

Waar nodig en mogelijk worden met de middelen extra (verpauperde) panden in de centra aangekocht, verplaatst of gesaneerd, eventueel in samenhang met de realisatie van nieuwe functies (zorg/cultuur).

Daarnaast wordt geïnvesteerd in verdere verhoging van de bereikbaarheid van de parkeervoorzieningen in de centra en de ruimtelijke kwaliteit van het openbaar gebied. Dit alles met het doel om de aantrekkelijkheid van de centra verder te vergroten en een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid. Nog meer dan in het verleden al gepland:

- krijgen leegstaande winkels in de centra een nieuwe invulling door subsidiëring van verplaatsingen van winkels van buiten de centra naar in de centra en/of van omvorming naar levensloopbestendige woningen of een andere bestemming;
- worden het exterieur en (eventueel) het interieur van winkels in de centra met subsidie opgeknapt;
- wordt de kwaliteit van het openbaar gebied vergroot.

De betreffende oorspronkelijke subsidieregelingen hebben een opvolger gekregen in een nieuwe geüniformeerde regeling "Nadere regels versterking centra vier dorpen Het Hogeland" die van toepassing verklaard is op de centra van Bedum, Winsum, Uithuizen en Uithuizermeeden.

Programma Centrumontwikkeling Winsum

Centrumplan Winsum bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	3.440	889	351	630	1.570	3.440	765
Infrastructuur centrum Winsum	1.000	264	0	736	0		
Versterking centrum Winsum	1.000	700	300	0	0		
Totaal	5.440	1.853	651	1.366	1.570	3.440	765

Met de uitvoering van het Centrumplan Winsum wordt versterking van het centrum van Winsum nagestreefd. Dit met het doel om te komen tot een economisch sterk, compact, aantrekkelijk en levendig winkelcentrum. Hiervoor zijn in de voormalige gemeente Winsum een drietal pijlers gestart.

Vastgoedontwikkeling

De eerste pijler betreft de ontwikkeling van de locatie Boogplein in het centrum van Winsum. Doel hiervan is om te komen tot herontwikkeling en inrichting van deze voormalige bedrijfslocatie. Dit met een duurzame en hoogwaardige invulling van de locatie Boogplein, met een gedifferentieerd programma met appartementen, woningen, en winkelareaal. En tevens met ruimte voor publieke functies als verkeer, parkeren en een aantrekkelijk woon- en verblijfsgebied.

Herinrichting openbare ruimte

De tweede pijler betreft de aanpak van de openbare ruimte in het centrum van Winsum. Het gaat daarbij om te komen tot het verhogen van de aantrekkelijkheid en kwaliteit van het openbare gebied in het centrum, waaronder de inrichting van de openbare ruimte van het Boogplein. Hiervoor was reeds in het verleden in vm. Gemeente Winsum een krediet beschikbaar gesteld.

Subsidieregeling vastgoed

De laatste pijler betreft de uitvoering van de oorspronkelijke *subsidieregeling "versterking centrum van Winsum"* en met NPG-middelen gefinancierde opvolger "Nadere regels versterking centra vier dorpen Het Hogeland". Met deze subsidieregelingen wordt de concentratie van winkels en het versterken van de winkelstructuur in het kernwinkelgebied Winsum/Obergum beoogd. Hierbij gaat het om verbetering van de algehele beeldkwaliteit en de aantrekkelijkheid en kwaliteit van de bebouwing binnen het kernwinkelgebied.

Nationaal Programma Groningen (Wierde van waarde)

De middelen van het NPG zijn bedoeld om een plus te zetten op de al lopende (centrum)projecten.

Voor het centrum van Winsum wordt daarbij ingezet op de aanpak van het gebied ten noorden van het Winsumerdiep, rond de kerk en Hoofdstraat Obergum (schetsplan Wierde van waarde). Het gaat hierbij om versterking van het functioneren van dit gebied als kernwinkelgebied én cultureel hart van het dorp Winsum. Wij willen dit bereiken door verbetering van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het kernwinkelgebied Winsum/Obergum en versterking van de culturele voorzieningen binnen het kernwinkelgebied Winsum/Obergum

Doel:

Het programma beoogt een economisch sterk, aantrekkelijk, compact en vitaal centrum in Winsum te realiseren. Dit doel willen wij bereiken door concentratie van winkels, vastgoedontwikkeling en het herinrichten en opwaarderen van de openbare ruimte.

Resultaten 2021:

De planontwikkeling voor het vastgoed van het Boogplein en het ontwerp van de openbare ruimte (ten zuiden van het Winsumerdiep) zijn afgerond. Tevens is voor deze ontwikkelingen een planologische procedure doorlopen en in het voorjaar het bestemmingsplan vastgesteld.

Wij verwachten dat begin 2022 de lopende beroepsprocedure tegen de vaststelling van het bestemmingsplan zal worden afgerond. Na de uitspraak van de Raad van State zal zo spoedig mogelijk een aanvang worden gemaakt met de uitvoering en realisatie van de plannen. Dit betekent dat wij na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan de locatie van het Boogplein bouwrijp zullen gaan maken, om zo de realisatie van de appartementen en overige vastgoed mogelijk te maken. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor de verschillende activiteiten nog vergunningen moeten worden verleend. Tegen deze vergunningen staan nog verschillende bezwaar- en beroepsmogelijkheden open, hetgeen nog tot verdere vertraging van de feitelijke uitvoering kan leiden.

Tevens zullen wij een start maken met de herinrichting van een deel van de openbare ruimte in het centrum van Winsum. Wij zijn voornemens om de openbare ruimte gefaseerd te gaan aanpakken. Dit ter voorkoming van onnodige kosten en overlast als gevolg van dubbel werk en schade door bouwactiviteiten.

De subsidieregelingen "versterking centrum van Winsum" en "Nadere regels versterking centra vier dorpen Het Hogeland" zijn in Winsum een succes gebleken. Het binnen de regelingen beschikbare budget is eerder volledig toegekend. Een aanzienlijk deel van deze plannen, met name uit de regeling "Versterking centrum van Winsum" zijn inmiddels geheel uitgevoerd en afgerond. Bij de nog lopende subsidieprojecten sturen wij erop om zo spoedig mogelijk te komen tot een definitieve afronding hiervan. Voor de regeling "Nadere regels versterking centra vier dorpen Het Hogeland" geldt voor enkele plannen waarvoor subsidie is toegekend, dat de uitvoering is vertraagd. Dit heeft te maken met onzekerheden voor de betreffende ondernemers, welke voortvloeien uit de Coronamaatregelen. Ook hebben enkele ondernemers te maken met stijgende bouwkosten en beperkte beschikbaarheid van aannemers, welke de uitvoering van deze projecten frustreert. De huidige verwachting is dat enkele projecten mogelijk niet tot realisatie zullen komen, waarmee de toegekende bedragen weer vrijvallen binnen het project Centrumplan Winsum.

Voor het gebied ten noorden van het Winsumerdiep, rond de kerk en Hoofdstraat Obergum (schetsplan Wierde van waarde) zijn wij met een extern adviesbureau bezig te komen tot een plan van aanpak voor een visie op dit gebied. Wij hopen zeer binnenkort een start te kunnen met het proces om te komen tot deze visie. Wij hopen voor het zomerreces 2022 uw raad een gedragen visie te kunnen voorleggen. Daarna kan worden begonnen met de verdere uitwerking en het realiseren van deze visie.

Risico's:

Een belangrijk risico die wij onderkennen bij de ontwikkeling van het Boogplein betreft de kans op verdere juridische procedures (bv. tegen benodigde vergunningen). Juridische procedures zullen leiden

tot verdere vertraging van uitvoering en hiermee samenhangend tot hogere kosten. Enerzijds als gevolg van inhuur juridische expertise en anderzijds als gevolg van stijging van prijzen voor materialen en grondstoffen.

Een ander risico betreft onze afhankelijkheid van ontwikkelaars van het vastgoed. Het gaat dan om risico op vertraging van de ontwikkeling en realisatie van het vastgoed of het geheel afhaken van de ontwikkelende partijen. De marktomstandigheden op de woningmarkt zijn momenteel weliswaar gunstig. Hier staat echter tegenover dat ook deze partijen te maken hebben met de reeds genoemde prijsstijgingen.

Programma Centrumontwikkeling Uithuizen

Centrumplan Uithuizen bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	2.200	241	253	700	1.006	2.200	125
De Blink	5.250	5.222	0	0	29	3.744	2.995
Molenerf	4.967	512	47	10	4.399	2.431	0
Schoolstraat	2.148	343	22	715	1.068	398	0
Totaal	14.565	6.317	322	1.425	6.502	8.773	3.121

Uithuizen vormt een regionaal verzorgend centrum. Om deze centrumfunctie te behouden en te versterken is het noodzakelijk om te blijven investeren in kwaliteit. Groeiende leegstand leidt tot verpaupering en tot het ontstaan van een negatieve spiraal. Voor de leefbaarheid moeten de supermarkten in het dorp blijven. De aanzuigende werking daarvan biedt ook aan de kleinere winkels een toekomstperspectief. Daarnaast is het goed voor de werkgelegenheid, nadrukkelijk ook die van jongeren. Het op peil houden en versterken van de voorzieningen is van groot belang voor de leefbaarheid van Uithuizen en omgeving. Wij werken hierbij nauw samen met de Handelsvereniging Uithuizen (HVV).

Doel:

Het programma beoogt een economisch sterk, compact, leefbaar en onderscheidend winkelcentrum te realiseren waar het prettig verblijven is. Een sprankelend centrum.

De afgeleide doelen zijn verwoord in de onderliggende projecten te weten;

- Blink
- Molenerf
- Schoolstraat en
- Bestrijding leegstand.

NPG en subsidies

Voor het programma is in 2019 vanuit het NPG een bijdrage ontvangen. Deze bijdrage maakt realisering van het project 'Bestrijding leegstand' en een plus op de drie andere reeds lopende projecten mogelijk. Het gaat dan om (mogelijk) aan te kopen en te slopen panden en de inrichting van de openbare ruimte in met name het project Schoolstraat.

Eerder toegekende subsidies voor het programma zijn:

Een gecombineerde provinciale subsidie vanuit het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid 2016-2020 en het Financieel Arrangement Eemsdelta ten behoeve van het totale programma.

Een subsidie van het NCG, Kansrijk Groningen, voor het vervangen van de duikerbrug Snik door een hogere brug en het inrichten van de directe omgeving.

Project Blink

Doel: 'Blink als gezellig dorpshart' is kort gezegd het doel van het project. De leefbaarheid van het dorp versterken door een hoogwaardige openbare ruimte in de dorpskern, waarbij het water terugkomt tot op de Blink. De Blink als aantrekkelijke verbindingszone tussen Molenerf en Hoofdstraat-Oost.

Resultaten 2021:

De feestelijke opening van de Blink moest ook in 2021 worden uitgesteld vanwege de corona pandemie. Deze is nu voorzien in het voorjaar 2022.

Project Molenerf

Doel: Het project Molenerf verbindt het Molenerf met de Blink.

Door sloop van delen van de panden van de winkelketens van Lidl en Jumbo (in combinatie met uitbreiding elders) wordt ruimte gemaakt voor een transparante en aantrekkelijke tweerichting verkeersroute tussen de Snik en de Zuiderstraat, via het Molenerf en de brug over de Blink.

Gelijktijdig ontstaan up-to-date supermarkten qua oppervlakte en inrichtingseisen. Jumbo en Lidl worden beter ingepast in de ruimtelijke structuur. De voldoende aanwezige parkeerplaatsen krijgen een betere inrichting in het groen. Nieuwbouw op de SNS-locatie zorgt voor een kwalitatief hoogwaardige begrenzing aan de oostzijde van de Blink met winkel/horeca invulling op de begane grond en daarboven liggende appartementen.

Resultaten 2021:

Over de ontwikkelingsrichting voor het vastgoed van de winkelketens van Lidl (is zelf eigenaar en verhuurt onder aan Aldi) en Jumbo (huurt van eigenaar Annexum) bestond einde 2020 met betrokken partijen al mondeling overeenstemming. Uw raad is daarover in november 2020 vertrouwelijk geïnformeerd. Het vervolg van dit proces heeft vervolgens langer geduurd dan verwacht, doordat medewerking van Lidl verkregen moest worden om op korte termijn te komen tot sloop van de kop van de passage en verkoop van de onderliggende grond aan de gemeente, terwijl de effectuering van de door Lidl gewenste verplaatsing naar de locatie van de leegstaande Formido voorafgegaan moet worden door een procedure voor wijziging van het bestemmingsplan, waarvan de doorlooptijd ongewis is vanwege mogelijke bezwaren tegen deze bestemmingsplanwijziging. De onderhandelingspositie van Lidl vergt zorgvuldige vastlegging van contractuele verplichtingen die partijen ten opzichte van elkaar moeten willen aangaan. Na de zomer is sprake van een positieve kentering in de onderhandelingsgesprekken.

Wij hopen voor het einde van het jaar een voorstel aan uw raad te kunnen voorleggen over de ontwikkeling van het Molenerf. Op grond van besluitvorming in de raad wordt beoogd dat het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan en de stedenbouwkundige uitwerking, VO, DO en bestek voor het Molenerf in 2022 zullen volgen.

Project Schoolstraat

Doel: Initiatieven van de marktpartijen om te investeren in het centrum honoreren om gezamenlijk een kwaliteitsslag te realiseren. Supermarkt(en) word(t)(en) gefaciliteerd in verplaatsing en/of nieuwbouw in het gebied. Er moeten voldoende parkeerplaatsen komen en een goede verkeerskundige verbinding tussen het parkeerplein en het centrum. De parkeerplaatsen krijgen een betere inrichting in het groen.

Resultaten 2021:

Ten behoeve van de ontwikkeling van de AH is de Kerkstraat eerder reeds onttrokken aan de openbaarheid. De Kerkstraat zal worden verwijderd en de naastgelegen voormalige bakkerij, en daarachter gesitueerde woning worden gesloopt. Op deze en de gronden onder de bestaande supermarkt zal de nieuwe supermarkt worden ontwikkeld.

De stedenbouwkundige randvoorwaarden voor de ontwikkeling zijn in overleg met een stedenbouwkundig adviesbureau bepaald. Tevens zijn met de vaststelling van een gewijzigde grondexploitatie medio 2021 de financiële randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het gebied Schoolstraat-Hoofdstraat bepaald.

Dit voorjaar is met de exploitant van de Albert Heijn-supermarkt een intentieovereenkomst gesloten waarin de randvoorwaarden en intenties aangaande het totaal aan ontwikkelingen binnen het gebied Schoolstraat-Hoofdstraat zijn overeengekomen. Inmiddels is ook over de financiële aspecten overeenstemming bereikt. Momenteel wordt nog gewerkt aan de exacte fiscale en juridische uitwerking van de afspraken. Verwacht wordt dat wij binnen afzienbare tijd tot het aangaan van een definitieve overeenkomst kunnen besluiten.

Momenteel is voor de beoogde ontwikkelingen een bestemmingsplan in voorbereiding. Wij verwachten nog dit najaar 2021 hiervan het ontwerp ter inzage te kunnen leggen. Parallel hieraan zijn wij bezig met de uitwerking van de openbare ruimte binnen het projectgebied.

Ook het voormalige verenigingsgebouw De Rank maakt deel uit van het project Schoolstraat-Hoofdstraat. De jaren-80 aanbouw zal worden gesloopt, mede ten behoeve van de realisatie van een nieuwe ontsluiting van het parkeerterrein langs de Schoolstraat met de Hoofdstraat-Oost. Na de sloop zal het historisch deel De Rank wordt uiteindelijk verkocht in een openbaar traject.

Risico's:

Er is een gerede kans op juridische procedures inzake de ontwikkeling van het gebied. Dit kan behalve op planologische aspecten ook betrekking hebben op zaken als staatssteun en mededinging. Om risico's hierin zoveel mogelijk te beperken wordt bij de uitwerking van plannen en contracten juridisch en financiële expertise ingehuurd.

Bestrijding leegstand

Doel: De leegstand zowel preventief als correctief bestrijden met een pakket van initiatieven. Daarmee niet alleen het totale centrum aantrekkelijk maken en een kwaliteitsimpuls geven, maar ook in algemene zin de aantrekkelijkheid vergroten voor nieuwe vestigingen en investeerders. Hiervoor wordt uitvoering gegeven aan de subsidieregeling 'Nadere regels versterking centra vier dorpen Het Hogeland'.

Resultaten 2021:

Inmiddels zijn 6 subsidies voor winkelverbeteringen, in één geval in combinatie met verplaatsing naar binnen het kernwinkelgebied, toegekend voor een totaalbedrag van € 453.133. Voor een drietal aanvragen is het voortraject (intakescan en subsidie aanvraag) in behandeling, waardoor het totaal beschikbare budget voor Uithuizen van € 600.000 naar verwachting is uitgeput. Het betreft in alle gevallen vastgoedverbeteringssubsidies voor ondernemingen in het centrumgebied. Ook hier heeft in 2021 Covid 19 effect gehad: een aantal ondernemers heeft gewacht met het aanvragen van de subsidie of met het feitelijk starten van de uitvoering van de verbetering. Verwacht wordt dat de ontwikkelingen ten aanzien van de supermarkten aan de Schoolstraat en op het Molenerf nog zullen leiden tot meerdere nieuwe aanvragen, waarvoor momenteel geen budget meer beschikbaar is.

Naar verwachting kan in het najaar bovendien het leegstaande voormalige horecapand van De Komeet aan de Brouwerijstraat (hoek Zuiderstraat) door de gemeente aangekocht worden ten behoeve van de bouw van levensloopbestendige appartementen.

Bij deze najaarsnota wordt ook aan uw raad voorgesteld om het nog (resterende) beschikbare budget voor de bestrijding van leegstand in Uithuizemeeden (ca. 5 ton) over te hevelen naar Uithuizen. Zie "Programma Centrumontwikkeling Uithuizemeeden".

Programma Centrumontwikkeling Bedum

Centrumplan Bedum bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	2.200	53	0	2.135	12	2.200	15
Openbare ruimte centrum Bedum	1.120	567	0	462	91	120	120
Reconstructie Molenweg	767	32	0	735	0		
Herinrichting Molenweg	204	25	0	182	-3		
Damwand Molenweg	500	0	0	500	0		
Uitvoering Bederawalda	1.294	670	0	574	50	120	261
Centrumplan Bedum	829	419	485	424	-499	0	589
Totaal	6.914	1.764	485	5.014	-349	2.440	985

Het programma centrumontwikkeling in Bedum is van groot belang voor het voorzieningenniveau in Bedum en draagt bij aan het vormgeven van de regionale identiteit van Bedum. Door het combineren van verschillende ontwikkelingen worden positieve kansen en mogelijkheden versterkt en negatieve punten weggenomen.

Het programma vergroot, door versterking van de identiteit en functie van het centrum, de leefbaarheid van de kern Bedum. Primair gaat het om de versterking van de (commerciële) verzorgingsfunctie van het centrum door middel van vernieuwing en concentratie.

Parallel aan het centrumplan loopt de ontwikkeling van de nieuwbouw van Bederawalda door woningstichting Wierden en Borgen: Van een gedateerd appartementencomplex voor ouderen naar (levensloopbestendige) appartementen en grondgebonden woningen en de mogelijke nieuwbouw van een gezondheidscentrum op initiatief van de huisartsenpraktijk.

Tevens van invloed zijn andere projecten op locaties in of grenzend aan het centrum, zoals de verbouw/nieuwbouw van scholen (Regenboog en Togtemaarschool). Ook worden knelpunten in de parkeervoorzieningen weggenomen en krijgt het openbaar gebied een kwalitatieve impuls door een aangepaste herinrichting, waarbij het verblijfsklimaat door toevoeging van een nieuw plein wordt verbeterd.

Het op te lossen probleem is dat in het centrum:

- het kwalitatief niveau van de bebouwing en het aanbod te laag is
- er teveel niet-centrumfuncties aanwezig zijn,
- het centrumgebied 'verstopt zit' achter niet centrumgerichte gebouwen en
- dat de relatie met de rest van het dorp en omliggend gebied ontbreekt.

Afgeleide van het centrumplan is de verbetering van de verbinding langs de Molenweg te versterken, om daarmee het centrum te verbinden met de subcentra en de supermarkten aan de Stationsweg en omgeving.

Doel:

Het programma beoogt door versterking van de identiteit en functie van het centrum een economisch sterk, compact, leefbaar en onderscheidend winkelcentrum te realiseren en daarmee de leefbaarheid in het dorp te vergroten.

De afgeleide doelen zijn verwoord in de onderliggende projecten te weten:

- Bederawalda,
- vastgoed Blok A en blok C in het centrum,

- verplaatsing en verbetering vastgoed, openbare ruimte centrum inclusief verbetering (lang)parkeren en Molenweg.

NPG en subsidies

Voor het programma is in 2019 vanuit het NPG een bijdrage ontvangen. Deze bijdrage maakt realisering van verschillende projecten mogelijk, dan wel maakt het mogelijk bovenop de bestaande projecten een 'plus' te realiseren. Het gaat dan om (mogelijk) te verbeteren panden, aan te kopen en te slopen panden om vierkante meters winkelvloeroppervlak te saneren en de inrichting van de openbare ruimte in met name het project Molenweg.

Project Blok A

Doel: Door bouw van Blok A ontstaat er ruimte voor winkels en/of dienstverlening op de begane grond (commerciële plint) en worden tien appartementen op de verdiepingen gerealiseerd. Vanuit bestaande panden kunnen dan winkels verplaatst worden, waarna die panden gesloopt worden. Hierdoor kan er circa 700 m² winkelvloeroppervlak worden gesaneerd. Tevens worden hiermee drie kwalitatief slechte panden vervangen door kwalitatief mooie en aardbevingsbestendige nieuwbouw.

Resultaten 2021:

De sloop van twee panden aan De Vliet is ingezet en de nieuwbouw van Blok A (inmiddels Vlijtborg genoemd) is gestart, oplevering daarvan zal begin 2022 zijn.

Stand van zaken t.b.v. NJN2021:

De ontwikkelaar is begin 2021 gestart met de bouw van Vlijtborg. Alle 10 appartementen zijn verkocht; voor de begane grond worden gesprekken gevoerd met belangstellenden waaronder de twee te verplaatsen bedrijven. Er zijn nu geen knelpunten of risico's.

Project Blok C

Doel: Blok C is voorzien op het huidig parkeerterrein. Tot in 2019 was deze locatie bedoeld voor de bouw van het gezondheidscentrum. Deze wordt niet meer gerealiseerd op deze locatie (initiatiefnemers hebben het voornemen gestaakt en gaan wellicht een ontwikkeling starten op eigen terrein ter plekke van de huidige huisartsenpraktijk). Dit bood de mogelijkheid om te onderzoeken of er voldaan kan worden aan de vraag naar grotere appartementen in het centrum en/of verplaatsing van maatschappelijke functies zoals de bibliotheek (nu gehuisvest in De Meenschaar) naar het centrum mogelijk is.

Resultaten 2021:

De mogelijkheden voor verplaatsen van maatschappelijke functies ter besluitvorming brengen en Blok C tot ontwikkeling laten brengen zodat de bouw mogelijk in 2022 kan starten.

Stand van zaken t.b.v. NJN 2021:

Uit een eerste globaal onderzoek blijkt dat de herontwikkeling van De Meenschaar en de ontwikkeling van Blok C financieel haalbaar is. Dit zal nu verder onderzocht worden op haalbaarheid. Er zijn nu geen knelpunten of risico's.

Project Bederawalda

Doel: Het project Bederawalda bestaat uit de realisering van nieuwbouw van (levensloopbestendige) woningen door woningstichting Wierden en Borgen. Fase 1 bestaat uit vijftien appartementen en is gereed en bewoond sinds 2017. Fase 2 is de realisering van twaalf grondgebonden woningen; deze zijn opgeleverd in 2020. Fase 3 is de realisering van circa dertig appartementen. Deze laatste fase wordt opnieuw tegen het licht gehouden in verband met de hoge kosten van aardbevingsbestendig bouwen, de veranderde woningmarkt sinds de start van het project in 2011 en de transformatie van andere woonplekken door Wierden en Borgen.

Resultaten 2021:

Het plan voor fase 3 zal geactualiseerd worden, voornemen van Wierden en Borgen is om de bouw te starten in 2022/2023.

Stand van zaken t.b.v. NJN 2021:

Dit is een ontwikkeling van woningstichting Wierden en Borgen. De openbare ruimte wordt door de gemeente gerealiseerd; hierover zijn afspraken met Wierden en Borgen gemaakt. Er zijn nu geen knelpunten of risico's.

Project Verplaatsing en verbetering vastgoed

Doel: Door de in 2019 vastgestelde subsidieregeling kan het project 'Verplaatsing en verbetering vastgoed' worden uitgevoerd. Hiermee kunnen winkeliers in het kernwinkelgebied bijdragen ontvangen voor het verplaatsen c.q. verbeteren van hun vastgoed. Onder dit project wordt ook de mogelijke verwerving van vastgoed geschaard om leegstaande winkeloppervlaktes te saneren.

Resultaten 2021:

Aanpak van minimaal 1 pand.

Stand van zaken t.b.v. NJN 2021:

Er zijn 5 intakescans uitgevoerd, 2 aanvragen zijn gehonoreerd en de werkzaamheden zijn in uitvoering. Momenteel worden geen nieuwe aanvragen in behandeling genomen omdat het budget bijna is uitgeput. Na verschuiving binnen de middelen waarmee extra budget voor de subsidieregeling beschikbaar komt, worden nieuwe aanvragen weer in behandeling genomen.

Project Openbare ruimte centrum en verbetering (lang) parkeren

Doel: Het project Openbare ruimte centrum en verbetering (lang) parkeren bestaat uit de herinrichting van de ontstane openbare ruimte na afronding van de vastgoedprojecten. Tussen Blok A en Blok C ontstaat een nieuwe multifunctionele ruimte, die wordt ingericht ten behoeve van parkeren en het houden van de weekmarkt en evenementen. De toevoeging van groen legt een link met het historisch karakter en is een verwijzing naar de langwierde waarop de Grotestraat is aangelegd. Tevens wordt het park met de vijver tussen Bederawalda en De Vrije Gang verbonden met het centrum. Naast de grondgebonden woningen van Bederawalda is een parkeerterrein gerealiseerd ten behoeve van lang parkeren; het parkeren in het centrumgebied wordt dan gereguleerd door introductie van kort parkeren.

Resultaten 2021:

Het opgesteld ontwerp voor de multifunctionele ruimte tussen Blok A en blok C wordt aanbesteding gereed gemaakt, zodat de aanleg in 2022 kan starten aansluitend aan de sloop van het pand De Vliet 10, waarvan de winkels verhuizen naar de nieuwbouw van Blok A.

Stand van zaken t.b.v. NJN 2021:

Het ontwerp is afgerond, hierna wordt het bestek en de besteksraming opgesteld. Er zijn nu geen knelpunten of risico's.

Project Reconstructie Molenweg

Doel: De staat van onderhoud van de infrastructuur aan de Molenweg laat sterk te wensen over. De Molenweg wordt gezien als belangrijke verbinding tussen 2 winkelcentra. Koopcentrum de Scheve Toren en Winkelcentrum Veen. In het ontwerp voor de Molenweg moet er vooral aandacht zijn voor het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit, de deels nog aanwezige historische kademuur, het parkeren en het groen. Het water moet meer beleefbaar gemaakt worden. Ook de riolering aan de Molenweg moet vervangen worden.

De Molenweg maakt onderdeel uit van de busroute door Bedum. De aandacht bij het ontwerp zal vooral uitgaan naar de ruimte tussen de rijbaan en het Boterdiep. Dit moet een aantrekkelijk gebied worden om te verblijven en een fraaie verbinding gaan worden tussen de 2 winkelcentra.

Resultaten 2021:

Om te komen tot een SO wordt samengewerkt met bewoners en andere belanghebbenden.

Er is een projectgroep gevormd en een klankbordgroep. In de klankbordgroep zit ook een vertegenwoordiger van een werkgroep die is ontstaan uit een initiatief van de BvgB, bestaande uit ondernemers, betrokken inwoners en de voorzitter van de plaatselijke VVV.

Stand van zaken t.b.v. NJN2021:

Het proces om tot een schetsontwerp te komen waarin nadrukkelijk aandacht is voor de Plus vanuit de NPG-bijdrage is gestart. Er zijn nu geen knelpunten of risico's.

Programma Centrumontwikkeling Uithuizermeeden

Centrumplan Uithuizermeeden bedragen x € 1.000	Uitgaven					Inkomsten	
	Raming uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verplichtin gen	Prognose	Restant raming	Raming Inkomsten	Werkelijke inkomsten
NPG+	2.200	118	150	452	1.480	2.200	114
Gezondheidsplein	1.000	82	0	0	918		
winkeltransformaties	1.200	37	150	452	561		
Dynamiek aan het Lint	600	320	259	0	21	300	122
Totaal	2.800	438	409	452	1.501	2.500	236

Het programma bestaat uit twee projecten, die elk onderdeel zijn van de gebiedsagenda voor Uithuizermeeden, namelijk:

Project Dynamiek aan het Lint

Doel: Subsidie verstrekken aan initiatiefnemers/eigenaren van langdurig leegstaande winkelpanden in het centrum van Uithuizermeeden, zodat zij deze panden transformeren tot een of enkele levensloopbestendige woningen/appartementen.

Resultaten 2021:

- Binnen het budget van de 1^e tranche wordt aan 7 projecten in totaal bijna het volledige beschikbare budget van € 600.000 euro subsidie besteed (2 opgeleverd, 3 momenteel in uitvoering en van 2 zal de bouw voor einde 2021 starten). Daarmee is voorzien dat in het Lint in totaal 22 woningen worden gerealiseerd, waarvan 20 levensloopbestendig. In een aantal gevallen wordt een winkelpand vervangen door een gebouw met meerdere appartementen.
- De besteding van het budget voor de 2^e tranche verloopt trager dan eerder verwacht. Een aantal aanvragen moest wegens niet passendheid bij de toetsing aan beleid op het terrein van RO en volkshuisvesting worden afgewezen. Dat geldt onder andere voor voorstellen van projecten die alleen gericht zijn op de huisvesting van buitenlandse werknemers. Er is 1 project gerealiseerd en van 2 projecten zal de bouw voor einde 2021 starten. Bij 1 project is de planvoorbereiding afgerond en speelt de samenloop met vergoeding van aardbevingsschade, waardoor de definitieve subsidietoekenning aan dit project nog niet is afgerond. Er mag immers geen sprake zijn van "dubbeling" met de NCG-uitkering. Er zitten nog 3 andere projecten in de spreekwoordelijke pijplijn. Momenteel wordt verwacht dat van de voor subsidie beschikbare € 1,2 miljoen een bedrag van € 700.000 aan bovenbedoelde projecten kan worden toegekend.

Verplaatsing financiële middelen:

Voorafgaand aan het openstellen van deze regeling is een ruwe inschatting gemaakt van de mogelijke belangstelling en de benodigde middelen hiervoor. Wij zijn nu van mening dat doelstelling achter deze regeling voldoende is bereikt. Er zijn diverse subsidies verstrekt aan winkeliers/eigenaren van leegstaande winkelpanden. Daarnaast is bij deze doelgroep al geruime tijd geen sprake meer van nieuwe initiatieven en bijbehorende subsidieaanvragen.

Gezien het uitblijven van nieuwe verbouwplannen in Uithuizermeeden, gecombineerd met de concrete plannen en de bijbehorende behoefte aan extra middelen voor plannen in Uithuizen, wordt via deze najaarsnota aan uw raad voorgesteld om een bedrag van € 500.000 over te hevelen van Uithuizermeeden naar Uithuizen.

Project Woon-Zorg-Zone

Doel: Op een nog nader te bepalen locatie in Uithuizermeeden wordt de ontwikkeling van een zorgplein beoogd, waarin op de begane grond verschillende zorgfuncties (huisartsen, apotheek, fysiotherapie enz) worden gehuisvest. Op de verdiepingen ontstaan maximaal 45 levensloopbestendige appartementen geschikt voor ouderen, die op termijn zorgverlening in de nabijheid verlangen.

Aan Zorggroep Noorderzorg (als initiatiefnemer/ontwikkelaar) is subsidie verstrekt voor een verkenning samen met dorpsbewoners die in 2020 resulteert in een Programma van Eisen.

Resultaat 2021:

De problemen die covid-19 met zich mee brengt maakt het lastig om bewoners uit het dorp actief te betrekken bij de ontwikkeling. Hierdoor is de start en uitvoering van dit project flink vertraagd. In juli en november 2020 hebben in de sporthal corona-proof inloopdagen plaatsgevonden om wensen en verwachtingen van inwoners in beeld te krijgen. Op basis daarvan is in het voorjaar van 2021 een Programma van Eisen opgesteld en voor 7 potentiële locaties in het dorp een sterkte-zwakte-analyse opgesteld. Voor Zorggroep Noorderzorg is dit project in een ander daglicht komen te staan, omdat de verhuurder van de Mieden van standpunt veranderd is ten aanzien van de bereidheid om in het vastgoed in Uithuizermeeden (nog) te investeren. Eerder was dit niet zo. Begin 2021 is door corporatie Woonzorg Nederland aangegeven dat die bereidheid er toch wel weer is. Om die reden wil Zorggroep Noorderzorg onderzoeken of en in hoeverre het mogelijk is om gedachtengoed achter de door het dorp beoogde woon-zorg-zone in de plannen op de locatie van de Mieden kan worden geïntegreerd. Dat onderzoek zal dan plaats gaan vinden in het kader van de planvoorbereiding voor versterking en/of nieuwbouw van de Mieden, die doorloopt tot in 2022. Afgewacht zal moeten worden in hoeverre aanwending het beschikbare NPG-budget voor de woon-zorg-zone, totaal € 1 miljoen, in dat plantraject nog aan de orde zal zijn.

Scholenprogramma

Omtrent de voortgang en planning in de uitvoering van het Scholenprogramma is in de begroting 2022 gerapporteerd. Momenteel zijn er geen nieuwe ontwikkelingen die in deze voorjaarsnota gemeld moeten worden.

Eind 2021 volgt nog een separaat raadsvoorstel waarin een aantal actualisaties wordt voorgesteld.

De Tirrel

Ook omtrent de voortgang en planning in de uitvoering van het project De Tirrel is in de begroting 2022 gerapporteerd. Nadere informatie en meer details zijn in de begroting 2022 te vinden.

Aardgasvrije wijken

Zuidwolde wordt een proeftuin aardgasvrije wijk (dorp)!

De gemeente heeft hiervoor 4 miljoen euro ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken om samen met energiecoöperatie Durabel Zuidwolde aardgasvrij te gaan verwarmen.

In 2020 heeft de gemeente de aanvraag gedaan in het Programma Aardgasvrije Wijken. Dit deden we op verzoek van de energiecoöperatie Durabel uit Zuidwolde.

Zuidwolde gaat clusters van 10-30 woningen via mini-warmtenetjes met lage temperatuur verwarmen. Ze gaan ook onderzoeken of ze daarvoor warmte uit het water van het Boterdiep kunnen gebruiken. Die mini-netjes kunnen later aan elkaar worden geknoopt tot één groot warmtenet. Als dat lukt geeft dat een hoop extra kansen voor veel andere kernen in onze gemeente om aardgasvrij te worden.

Het project loopt tot en met 2028. De gemeente voert hierop de regie. Het geld zal o.a. worden besteed aan het aantrekken van een projectleider, communicatie over het project, en ondersteuning van de inwoners van Zuidwolde bij het aardgasvrij maken van hun woningen en het aanleggen van een warmtenet.

Om dit project voortvarend van start te kunnen laten gaan, is het van belang om deze budgetten nu al beschikbaar te hebben. Zo kan dan op korte termijn o.a. een projectleider worden aangetrokken, een communicatieplan worden opgesteld, en de nodige technische onderzoeken kunnen worden uitgevoerd.

Paragraaf Aardbevingen

Rapportage

In deze paragraaf zijn ten opzichte van de geactualiseerde paragraaf aardbevingen in de begroting 2022 geen afwijkingen te melden. Wij volstaan derhalve met een verwijzing naar de begroting 2022.

Taakstellingen

Rapportage

Voor een weergave van de stand van zaken met betrekking tot de taakstellingen verwijzen we, evenals bij de paragraaf Aardbevingen, naar de begroting 2022. Ten opzichte van hetgeen vermeld is in de begroting 2022 zijn geen afwijkingen te melden.

Bijlagen

I. Mutaties Najaarsnota 2021

= verhoging budget; -/- = verlaging budget			
Kostenplaatsen Omschrijving	Omschrijving	Lasten	Baten
Programma 1 Veiligheid			
Toezicht en Handhaving BOA's	Toezicht en handhaving ihkv Corona	165.475	
Toezicht en Handhaving BOA's	Dekking door rijksmiddelen		165.475
Openbare orde en veiligheid	Bijdrage Veiligheidshuis	30.500	
Programma 2 Bereikbaarheid			
Wegen	Veegkosten	36.000	
Openbare verlichting	Vakliteratuur	250	
Programma 3 Economie & Werkgelegenheid			
Co financiering EZ	Afrekening regiopark Reitdiepdal		92.456
Overige gronden en terreinen	Pacht overige gronden	20.800	
Overige gronden en terreinen	Huur volkstuin		-10.451
Overige gronden en terreinen	Opbrengst erfpachtcanons		13.000
Overige gronden en terreinen	Huur groenstrook		7.200
Economische promotie	Waddenmagazine	23.310	*17
Programma 4 Leefbaarheid & Voorzieningen			
Onderwijsachterstandenbeleid	Actualisatie OAB-middelen	-50.768	
Onderwijsachterstandenbeleid	Actualisatie OAB-middelen		-50.768
Sporthal Uithuizen De Menke	Inhuur sporthalbeheerder	-73.693	
Kunst en cultuur	Tegemoetkoming huur sport ihkv Corona	108.000	*1
Kindvoorziening Warffum Hummelhorn	Verkoopopbrengst		127.000
Sporthal Bedum De Beemden	Huur sportaccommodaties		-21.456
Sporthal Winsum Ripperdahal	Huur sportaccommodaties		-9.625
Sporthal Uithuizen De Menke	Huur sportaccommodaties		-15.339
Sporthal Zuidwolde Mauritsdal	Huur sportaccommodaties		-2.294
Sporthal Uithuizermeeden Scherphorn	Huur sportaccommodaties		-5.635
Sportgebouw gym Ulrum	Huur sportaccommodaties		-1.603
Sportgebouw gym Bedum Schoolstraat	Huur sportaccommodaties		-1.776
Sportgebouw gym Bedum De Vliet	Huur sportaccommodaties		-4.190
Sportgebouw gym Zoutkamp	Huur sportaccommodaties		-1.603
Sportgebouw gym Eenrum	Huur sportaccommodaties		-1.438
Sportgebouw gym Kloosterburen	Huur sportaccommodaties		-500
Sportgebouw gym Kloosterburen	Huur sportaccommodaties		-204
Sportgebouw gym Sauwerd	Huur sportaccommodaties		-1.395
Sportgebouw gym Winsum	Huur sportaccommodaties		-6.073
Sportgebouw gym Zandweer	Huur sportaccommodaties		-571
Sportgebouw gym Uithuizen	Huur sportaccommodaties		-546
Sporthal Warffum	Huur sportaccommodaties		-4.926
Sportgebouw gym Roodeschool	Huur sportaccommodaties		-949
	<i>Subtotaal verhuur binnensport</i>		-80.120 *13
Sport algemeen	Subsidie	32.563	*16
Sport algemeen	Harmonisatie sporttarieven	10.000	*18
Harmonisatie sporthalbeheer	Advieskosten	38.000	
Combinatiefuncties	Inhuur	25.000	
Sportvelden Het Hogeland	Dekking door rijksmiddelen		57.600
Openbaar groen	Onderhoud	-25.070	
Infra Groenbeleid	Bomenonderzoek	-9.500	

Programma 5 Sociaal Domein & Voorzieningen			
Sociaal en cultureelwerk	Sponsoring	-20.000	
Sociaal en cultureelwerk	Subsidies	-40.000	
Sociaal en cultureelwerk	Subsidies	-25.000	
	<i>Subtotaal subs. Sociaal en cultureelwerk</i>	-85.000	
Sociaal & Gezondheid	Inhuur	20.000	
Sociaal & Gezondheid	Subsidies	204.150	
Sociaal & Gezondheid	Bijdrage provincie		20.000
Sociaal & Gezondheid	Dekking door rijksmiddelen		204.150
Taalhuizen	Kosten ihkv corona	50.000	
Jongerenwerk - basisondersteuning	Kosten ihkv corona	50.000	
Transformatie in de wmo	Kosten ihkv corona	25.000	
OGGz	Kosten ihkv corona	3.000	
Jeugdgezondheidszorg	Kosten ihkv corona	10.000	
	<i>Subtotaal corona steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl</i>	138.000	*12
Dorpshuizen	Subsidie ivm corona	170.000	*11
Inkomensvoorziening P-wet	BUIG-uitkering		-310.703
Inkomensvoorziening P-wet	BUIG-uitkering		-850.000
Inkomensvoorziening P-wet	Bijstandsuitgaven	-427.000	
Inkomensvoorziening P-wet	Bijstandsuitgaven	-597.000	
Inkomensvoorziening P-wet	Bijstandsontvangsten		-209.000
Inkomensvoorziening P-wet	Overige kosten	125.000	
IOAW	Bijstandsuitgaven	-230.000	
IOAZ	Bijstandsuitgaven	34.000	
Loonkostensubsidies	LKS (uitkeringen)	-76.000	
Loonkostensubsidies	LKS (workflow)	21.000	
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Bijstandsuitgaven	-160.000	
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Bijstandsontvangsten		4.000
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Bedrijfskrediet	-30.000	
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Bijstandsontvangsten - rente		-34.000
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Rijksvergoeding declaratiedeel		-138.090
	<i>Subtotaal Uitkeringen(BUIG)</i>	-1.340.000	-1.537.793
	<i>Saldo</i>		-197.793
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Inhuur	-20.000	
Besluit bijstand zelfstandigen 2004	Advieskosten	-30.000	
Bijzondere bijstand	Aframen stelpost	50.000	
TOZO	Bijstandsuitgaven	2.500.968	
TOZO	Dekking door rijksmiddelen		2.500.968
Minimabeleid	Kosten OV pilot	148.500	
Minimabeleid	Bijstandsuitgaven	50.000	
	<i>Subtotaal minimabeleid</i>	198.500	
Begeleiding 18+	Huishoudelijke ondersteuning (uren)	-130.000	
PGB WMO - HH	PGB's	-17.000	
	<i>Subtotaal huishoudelijke ondersteuning</i>	-147.000	
Begeleiding 18+	Begeleiding	-136.000	
PGB WMO - BG	PGB's	50.000	
	<i>Subtotaal Begeleiding 18+</i>	-86.000	
WMO algemeen	Aframen stelpost	97.480	
Jeugd ZIN - begeleiding 18-	Aframen stelpost	3.669.815	
Jeugd ZIN - begeleiding 18-	Begeleiding	138.000	
Jeugdzorg PGB	PGB's	-138.000	
	<i>Subtotaal taakstelling Jeugd</i>	3.669.815	*2
Jeugd ZIN - begeleiding 18-	Begeleiding	432.012	
Beheersmaatregelen Jeugdzorg	Begeleiding	-200.000	

Sociaal en cultureelwerk	Subsidies ivm Corona	36.450		
Jeugd- en jongerenwerk	Subsidies ivm Corona	19.001		
	<i>Subtotaal jeugd- en jongerenwerk</i>	<i>55.451</i>		*14
Bijzondere bijstand	TONK aframen mutatie VJN	-103.000		
Bijzondere bijstand	Aframen taakstelling	350.000		
Ondersteuning mantelzorg	Algemeen maatschappelijk werk	-20.000		
Taalhuizen	Overige diensten	-10.000		
Adviesraad	Overige kosten	-5.000		
Adviesraad	Presentiegelden	-2.800		
Ouderenbeleid	Subsidies	-16.000		
Jeugd- en jongerenwerk	Kosten ihkv corona	10.000		*15
Jeugd- en jongerenwerk	Subsidies	-24.000		
Dorpshuis Uithuizermeeden Bommelhoe	Huur		-6.000	
Publiek vervoer	Onderzoekskosten	-13.000		
Levensonderhoud Bbz	Bijstandsuitgaven	6.000		
Wsw Industrie en Diensten	Bedrijfsverzekeringen	-20.000		
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Klanttevredenheidsonderzoeken	-5.000		
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Kosten contractbeheer	-8.500		
WMO - Hulpmiddelen	Hulpmiddelen	23.000		
Inloopfunctie GGZ	Algemeen maatschappelijk werk	-15.000		
Volksgesondheid	Bijdrage PG&Z	-6.000		
Jeugdgezondheidszorg	Bijdrage PG&Z	-20.888		
Programma 6 Ruimtelijke Ordening, Wonen & Duurzaamheid				
Riolen/gemalen	Juridische kosten	320.000		
Riolerings, mutatie voorziening	Voorziening Rioolheffing		320.000	
Inzameling huishoudelijk afval	Actualisatie begroting	663.000		
Begraafrechten	Leges begraafrechten		-150.000	
Centrumplan Bedum	Afboeken boekwaarde De Vliet	485.000		
Centrumplan Bedum	Verkoop grond		485.000	
Centrumplan Bedum	Bijdrage derden		104.428	
	<i>Subtotaal Centrumplan Bedum</i>	<i>485.000</i>	<i>589.428</i>	
	<i>Saldo</i>		<i>104.428</i>	
Afreken KPL Woonplannen	Afboeken boekwaarde Gasfabrieklocatie	360.000		*4
Milieu & Duurzaamheid algemeen	Slimme laadpleinen	26.241		
Milieu & Duurzaamheid algemeen	Dekking derden Slimme laadpleinen		26.241	
Milieu & Duurzaamheid algemeen	Advies warmtetransitie	20.660		
Milieu & Duurzaamheid algemeen	Dekking prov. advies warmtetransitie		20.660	
Milieu & Duurzaamheid algemeen	Subsidie WTCG		20.000	
Bestemmingsplannen	Overige kosten	-15.000		
Bestemmingsplannen	Opbrengst omgevingsvergunningen		-15.000	
Planontwikkeling Bedum	Bijdrage derden		33.530	
Woonplan Onderdendam & Baflo	Kosten inrichting openbare ruimte	29.000		*9
Woonplan Ds Uilkenstraat Eenrum	Kosten inrichting openbare ruimte	29.000		*10
Exploitatie Gegevensmanagement	Kwaliteitstoetsten	-20.000		
Exploitatie Gegevensmanagement	Externe ondersteuning	-20.000		
Programma 7 Burger en Bestuur				
Gemeenteraad	Overige kosten	-15.000		
Griffie	Salarissen	15.000		
College burgemeester en wethouders	Verzekeringen	-20.000		
Burgerzaken Algemeen	Vakliteratuur	13.000		

Programma 8 Bedrijfsvoering				
Huisvesting De Beurs	Huur	-52.000		*5
Personeel algemeen	Bijdrage FNV	11.000		
Overige personeelskosten	Personeelsverstrekkingen	-20.000		
Personeel algemeen	Adminstr. Correctie	64.000		
	<i>Subtotaal personeel</i>	<i>55.000</i>		
Teams B&O beheerbureau	Afvoer van gemeentelijk vuil en afval	58.000		
Team Infra	Vakliteratuur	-250		
Team Communicatie	Inhuur tbv Corona	11.000		
Documentaire informatievoorziening	Portokosten	-25.000		
Facilitair	Vakliteratuur	-13.000		
Facilitair	Afvoer van gemeentelijk vuil en afval	16.000		
Tractie vervoersmiddelen Het Hogeland	Huur vervoersmiddelen	15.000		
Tractie vervoersmiddelen Het Hogeland	Leasekosten	-30.000		
Gereedschappen	Aanschaf gereedschappen/sluitwerk	38.500		
Gereedschappen	Overige opbrengsten		38.500	
Gereedschappen	Aanschaf gereedschappen/sluitwerk	15.000		
Uitwerking Huisvestingsconcept	Kosten onderzoek	25.000		
Programma 9 Algemene Dekkingsmiddelen				
Alg. Uitg. en ink. Stelposten	Aframen stelpost	52.000		*5
OZB opbrengsten niet-woningen	OZB-eigenaren niet-woningen		-464.000	
OZB opbrengsten niet-woningen	OZB-gebruikers niet-woningen		2.268.000	
Algemene uitkering	Verevening OZB niet-woningen		-348.341	
Algemene uitkering	Septemercirculaire 2021		404.615	
Algemene uitkering	Septemercirculaire 2021 -corona-		128.700	*7
Algemene uitkering	Septemercirculaire 2021 -soc. domein-		166.956	
Algemene uitkering	Septemercirculaire 2021 -TONK-		387.637	
Algemene uitkering	AU Verrekening Voorgaande Jaren		50.000	
Alg. Uitg. en ink. Stelposten	Taakmutaties septembercirculaire 2021	40.678		
IU sociaal domein	Uitwerking septembercirculaire 2021		-20.840	
	<i>Subtotaal Algemene uitkering</i>	<i>40.678</i>	<i>1.117.068</i>	
	<i>Saldo</i>		<i>1.076.390</i>	
Hypothecaire geldleningen	Rente hypothecaire geldleningen		-8.000	
Geldleningen WoCo's	Rente woningbouwleningen		-18.181	
Kosten wet WOZ woningen	Juridische advisering	20.000		
Reservemutaties				
Reservemutaties programma 6	Reserve Herstructurering		360.000	*4
Reservemutaties programma 5	Reserve Sociaal Domein		2.435.097	*2
Reservemutaties programma 9	RES Corona		108.000	*1
Reservemutaties programma 9	RES Corona		170.000	*11
Reservemutaties programma 9	RES Corona		138.000	*12
Reservemutaties programma 9	RES Corona		55.451	*14
Reservemutaties programma 9	RES Corona		80.123	*13
Reservemutaties programma 9	RES Corona		23.310	*17
Reservemutaties programma 9	RES Corona		32.563	*16
Reservemutaties programma 9	RES Corona		10.000	*15
Reservemutaties programma 9	RES Corona		10.000	*18
Reservemutaties programma 9	RES Corona	128.700		*7
Reservemutaties programma 9	Reserve Jaarovergang		29.000	*9
Reservemutaties programma 9	Reserve Jaarovergang		29.000	*10

II. Overzicht panden

Locatie		Postcode	Plaats	Status	Opmerking
Kind voorziening Ploentje	Kostersgang 5	9953 PE	Baflo	Verkocht	Verkocht in 2020.
Voorm. Kinderdagverblijf	Westervalge 5	9989 EB	Warffum	Verkocht	Is verkocht in Q2 2021. Verkoopopbrengst wordt bij de NJN meegenomen (programma 4).
HIP Lauwersoog			Lauwersoog	Verkocht	Wordt Q4 2021 overgedragen aan Waterschap
Dorpshuis Lutje Brussel	Oldenzijlsterweg 8	9986 XM	Oldenzijl	Verkoop	Wordt overgedragen aan de stichting.
Kind opvang Regenboog	A.H. Agessingel 10	9965 RD	Leens	Verkoop	Onderdeel van collegevoorstel verkoop vijftal schoollocaties.
Roodschou	Ripperdahof 2	9983 PX	Roodeschool	Verkoop	Onderdeel van collegevoorstel verkoop vijftal schoollocaties.
Ver. Gebouwtje	Burg. Harteveltstraat 1-5		Ulrum	Verkoop	Onderdeel van collegevoorstel verkoop vijftal schoollocaties.
De Akkerwinde	Haarweg 1	9971 AD	Ulrum	Verkoop	Onderdeel van collegevoorstel verkoop vijftal schoollocaties.
Solte Campe	De Schuit 11	9974 NA	Zoutkamp	Verkoop	Onderdeel van collegevoorstel verkoop vijftal schoollocaties.
Kleuterkoepel	Lijnbaan 1	9781 LJ	Bedum	Verhuurd	Wordt verhuurd.
Sarrieshut	Mennonietenkerkstraat 13	9981 BB	Uithuizen	Verhuurd	Is per 1 oktober 2021 voor één jaar verhuurd (kostprijs dekkende huur). Gebouwtje maakt onderdeel uit van Molen de Liefde.
Leugenbankje C	Reitdiepskade 1F		Zoutkamp	Verhuurd	Wordt Q4 recht van opstal gevestigd.
OBS De Klinckenborg	Pastorieweg 6	9995 PM	Kantens	Sloop	Gesloopt – nieuwbouw school.
Voormalig SNS	Blink 5,7 en 9	9981 AJ	Uithuizen	Sloop	Gesloopt in 2021.
OBS Usquert	Burg. Geerlingstraat 2	9988 SC	Usquert	Sloop	Deel gesloopt voor nieuwbouw - deel verkoop in 2022.
Kind opvang	Plantsoenstraat 4	9967 RE	Eenrum	Sloop	Sloop pand 2022 – verkoop kavels aan omwonenden - kosten sloop worden gedekt door opbrengst gronden.